

План залучення зацікавлених сторін (ПЗЗС)

Посилення спроможності Державного аграрного реєстру в Україні

(P506719)

Березень 2026 року

1. Вступ / Опис проекту

Проєкт «Посилення спроможності Державного аграрного реєстру в Україні» (P506719) має на меті підтримку та розширення Реєстру виробників сільськогосподарської продукції (Фермерського реєстру), інтегрованого в Державний аграрний реєстр (ДАР), шляхом масштабування успішно пілотованих елементів майбутньої Інтегрованої системи адміністрування та контролю, що відповідає вимогам ЄС, як основи для Платіжного агентства в Україні.

Проєкт фінансується через трастовий фонд, що адмініструється Світовим банком, та реалізується Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України (Мінекономіки).

Щоб спрямувати Україну на шлях до вступу до ЄС, цей проєкт підтримуватиме Мінекономіки, яке поглинуло функції колишнього Міністерства аграрної політики та продовольства України, у підтримці роботи ДАР, розширенні охоплення системою ДАР сегмента дрібних та середніх фермерів, а також у впровадженні ключових елементів Інтегрованої системи адміністрування та контролю (ІСАК) та Фермерського реєстру у спосіб, що відповідає вимогам ЄС щодо управління підтримкою сільського господарства та розвитку сільських територій як до, так і після вступу.

Проєкт «Посилення спроможності Державного аграрного реєстру в Україні» (P506719) складається з таких компонентів:

- (i) Технічна підтримка та розширення інфраструктури ДАР в обсязі, достатньому для охоплення усіх дрібних та середніх ферм в Україні, та
- (ii) Впровадження Фермерського реєстру, узгодженого з вимогами ЄС, з успішно апробованими елементами ІСАК для використання майбутнім платіжним агентством.

Компонент 1. Підтримка та розширення ДАР

Хоча ЄС вже підтримав закупівлю базового обладнання для центру обробки даних ДАР достатнього для обслуговування поточної бази користувачів, цей компонент підтримуватиме закупівлю додаткового обладнання та хмарних технологій для охоплення усіх дрібних та середніх фермерів в Україні, а також закупівлю обладнання для збереження та обробки геопросторових та користувацьких даних (наприклад, геотегованих зображень для документування права на державну підтримку), необхідних для розширення охоплення та забезпечення провадження програм державної з використанням елементів ІСАК та керування ними відповідно до вимог ЄС. Крім того, ця діяльність підтримуватиме обов'язкову перевірку безпеки системи програмного забезпечення ДАР, обслуговування центру обробки даних та апаратного забезпечення, обслуговування програмного забезпечення, а також ресурси для технічної підтримки системи ДАР, безпеки даних,

планових перевірок якості даних тощо. Компонент фінансуватиме підтримку підключень інтерфейсу прикладного програмування (API) через систему «Трембіта», інтеграцією із системою «Дія», Реєстром речових прав тощо. Це також допоможе встановити зв'язок та забезпечити актуальність реєстрів, що ведуться Мінекономіки (наприклад, Реєстру тварин, Виноградарсько-виноробного реєстру, інших спеціалізованих реєстрів та баз даних). Цей компонент також підтримуватиме інформаційно-просвітницьку роботу з малими та середніми фермерами через комунікацію, підтримку користувачів (кол-центр/гаряча лінія тощо) та шляхом розробки мобільного застосунку ДАР. Підтримка компонента витрат на обслуговування та експлуатацію ДАР буде здійснюватися на з поступовим зменшенням обсягів закупівель, з метою передачі повної бюджетної відповідальності Мінекономіки у 2029 році. Додаткова технічна допомога забезпечить навчання персоналу, відповідального за підтримку ДАР, технічну допомогу з міграції даних та перевірки якості даних для підтримки ефективності та прозорості реалізації державних програм підтримки через ДАР.

Компонент 2. Впровадження реєстру фермерських господарств та управління проектами, що відповідають вимогам ЄС.

Поточна версія ДАР вже містить основні елементи Фермерського реєстру, необхідні для впровадження Спільної сільськогосподарської політики ЄС (ССП) (наприклад, інформаційний обмін з іншими реєстрами; публікація списку бенефіціарів програми). Цей компонент підтримуватиме майбутнє впровадження критичних елементів ІСАК (Геопросторова заявка (GSA), система моніторингу територій (AMS), система контролю та санкцій, а також Система ідентифікації земельних ділянок (LPIS) з можливістю корекції помилок у даних про земельні ділянки), **застосовність яких в українських умовах була підтверджена в межах пілотного проєкту**, а також обумовлена ухваленням рамкового закону про сільське господарство та розвиток сільських територій (Закон №4619) і відповідних нормативно-правових актів, необхідних для їх повномасштабного впровадження. Проєкт підтримає витрати на пілотний проєкт із впровадження LPIS та підтримуватиме початкові етапи впровадження GSA, AMS, системи контролю та санкцій використанням чинних програм, а також отримання зображень високої роздільної здатності, які будуть необхідні для функціональної LPIS. Витрати компонента, зокрема, включатимуть закупівлю зображень високої роздільної здатності, послуг розробки програмного забезпечення, наймання фахівців для підтримки реалізації проєкту та інші витрати на впровадження (включаючи фінансовий аудит). Технічна допомога Мінекономіки включатиме (i) розробку пілотного програмного забезпечення елементів ІСАК та їхню оцінку, (ii) розробку процедур, які дозволять фермерам продемонструвати своє право на отримання державної підтримки, (iii) розробку рекомендацій щодо нормативних актів, що лежать в основі майбутнього впровадження ІСАК та (iv) розробку дорожньої карти масштабування успішно пілотованих елементів ІСАК.

Механізми впровадження та координація проєкту

Установою відповідальною за виконання проєкту є Мінекономіки, яке відповідає за розробку та впровадження ДАР. У реалізації цього проєкту Мінекономіки співпрацюватиме з Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру (ДСК) та її дочірньою компанією,

Державним підприємством «Центр державного земельного кадастру» (Центр ДЗК), які відповідатимуть за забезпечення та обслуговування інфраструктури ДАР (центру обробки даних).

Проєкт «Посилення спроможності Державного аграрного реєстру в Україні» (P506719) готується в рамках Екологічної та соціальної рамкової програми (ESF) Світового банку. Відповідно до Екологічного та соціального стандарту ESS10 щодо залучення зацікавлених сторін та розкриття інформації, установи, відповідальні за виконання проєкту, повинні надавати зацікавленим сторонам своєчасну, актуальну, зрозумілу та доступну інформацію, а також консультиватися з ними у культурно прийнятний спосіб, вільний від маніпуляцій, втручання, примусу, дискримінації чи залякування.

Проєкт матиме загальнонаціональне охоплення, підтримуватиме вдосконалення ДАР для відповідності стандартам ЄС, ведення та розширення інформаційно-просвітницької роботи з користувачами Фермерського реєстру на користь українських агровиробників.

Діяльність за Проєктом потенційно може спричинити мінімальні екологічні та соціальні ризики. Екологічні ризики в основному пов'язані з управлінням відходами упаковки та потенційними електронними відходами, що утворюються в результаті автоматизації бізнес-процесів та модернізації ІТ, з впровадженням превентивних та пом'якшувальних заходів відповідно до місцевого законодавства та Європейського соціального фонду (ESF). Прямий вплив на природні середовища існування чи ресурси не очікується, а будь-які непрямі ризики від неточних просторових даних (наприклад, включення охоронюваних або культурно чутливих територій) будуть пом'якшені за допомогою супутникової верифікації та даних Мінекономіки, а також підготовки екологічних та соціальних інструментів, якщо це необхідно. У соціальній сфері очікується, що проєкт принесе користь малим та середнім фермерам, поліпшивши доступ до державної підтримки, посиливши безпеку даних та забезпечивши онлайн-навчання. Будівельні роботи, придбання землі чи переміщення не очікуються. Ризики для конфіденційності мінімальні завдяки контролю, вбудованому в дизайн проєкту, та доступу до персональних даних на основі згоди. Основним соціальним ризиком є потенційне виключення вразливих або віддалених груп населення з цифрових послуг, що буде вирішено шляхом інклюзивної взаємодії та цілеспрямованої інформаційно-просвітницької роботи, включених до цього Плану взаємодії із зацікавленими сторонами.

2. Мета/Опис ПЗЗС

Загальною метою цього ПЗЗС є визначення програми залучення зацікавлених сторін, включаючи розкриття інформації та консультації з громадськістю протягом усього циклу проєкту. ПЗЗС окреслює способи, за допомогою яких команда проєкту спілкуватиметься із зацікавленими сторонами, та включає механізм, за допомогою якого люди можуть висловлювати занепокоєння, надавати відгуки або подавати скарги щодо діяльності за проєктом або будь-якої діяльності, пов'язаної з проєктом. Усі відгуки, отримані під час консультацій із зацікавленими сторонами проєкту, будуть систематично документуватися та використовуватися для обґрунтування розробки проєкту.

3. Визначення та аналіз зацікавлених сторін

Згідно з Екологічним та соціальним стандартом 10 Світового банку ПЗЗС має визначати такі типи зацікавлених сторін:

Сторони, що зазнають впливу Проєкту: ПЗЗС має бути зосереджений, зокрема, на тих, хто безпосередньо та негативно постраждав від діяльності проєкту через фактичний вплив або потенційні ризики для їхнього фізичного середовища, здоров'я, безпеки, культурних практик, добробуту чи засобів до існування. Ці зацікавлені сторони можуть включати окремих осіб або групи, зокрема місцеві громади.

Інші зацікавлені сторони: ПЗЗС має визначати осіб або групи, зацікавлені в ньому, що може бути пов'язано з місцем розташування проєкту, його характеристиками, впливом або питаннями, пов'язаними з суспільними інтересами. Наприклад, до цих сторін можуть входити місцеві ради, жіночі організації, інші організації громадянського суспільства та культурні групи.

Вразливі групи: Вразливі та соціально незахищені особи чи групи – це ті, хто може зіткнутися з перешкодами для участі, не може висловити свої занепокоєння або може не повністю розуміти вплив чи переваги проєкту. Ці групи іноді виключаються з процесів взаємодії із зацікавленими сторонами через соціальні, економічні чи фізичні проблеми. В Україні сільське населення та соціально вразливі групи часто стикаються із системними обмеженнями, особливо в регіонах із недостатньо розвинутою інфраструктурою та обмеженим доступом до ресурсів, зокрема до цифрової інфраструктури та інтернет-з'єднання. Багато сільських громад залежать від сільського господарства та дрібних підприємств, але не мають надійних основних послуг, транспортних сполучень та шляхів до економічних можливостей. Крім того, триваючий конфлікт створив значну кількість ветеранів, які можуть зіткнутися з перешкодами для доступу до переваг проєкту.

3.1 Методологія

Для дотримання передових практик, проєкт застосовуватиме такі принципи взаємодії із зацікавленими сторонами:

- *Відкритість та підхід, що враховує життєвий цикл:* Громадські консультації щодо проєкту(ів) будуть організовані протягом усього життєвого циклу та проведені відкрито, без зовнішніх маніпуляцій, втручання, примусу чи залякування.
- *Інформована участь та зворотний зв'язок:* Інформація буде надана та широко поширена серед усіх зацікавлених сторін у відповідному форматі; будуть надані можливості для обміну відгуками зацікавлених сторін, а також для аналізу та розгляду коментарів і занепокоєнь.
- *Інклюзивність та чутливість:* Визначення зацікавлених сторін проводиться для підтримки ліпшої комунікації та побудови ефективних відносин. Процес участі в проєктах є інклюзивним. Усіх зацікавлених сторін постійно заохочують до участі в процесі консультацій. Усім зацікавленим сторонам забезпечується рівний доступ до інформації. Чутливість до потреб зацікавлених сторін є ключовим принципом, що лежить в основі вибору методів залучення. Особлива увага приділяється вразливим групам, які можуть бути виключені з доступу до переваг проєкту, зокрема жінкам, людям похилого віку, особам з інвалідністю,

переміщеним особам, працівникам-мігрантам та громадам, а також культурним особливостям різних етнічних груп.

- *Гнучкість*: оскільки особиста взаємодія може бути обмежена умовами безпеки або доступу, для забезпечення достатнього охоплення зацікавлених сторін будуть використовуватися цифрові та дистанційні методи взаємодії, включаючи різні форми інтернет- або телефонного зв'язку.

3.2 Сторони, що зазнають впливу проекту та інші зацікавлені сторони

Група зацікавлених сторін	Ключові інтереси	Рівень впливу	Рівень зацікавленості
Сторони, що зазнають впливу проекту			
Дрібні та середні фермери	<ul style="list-style-type: none"> • Простий, прозорий та передбачуваний доступ до програм підтримки сільського господарства, що надаються через ДАР, а також простіша та швидша можливість отримання коштів та грантів (міжнародних та національних) для агробізнесу через ДАР • Зручні та надійні цифрові сервіси для реєстрації, подання заявок та відстеження їхнього статусу; • Точність та захист персональних даних, а також даних про земельні ділянки та господарську діяльність; • Своєчасний доступ до інформації, інструкцій та навчання щодо вимог до участі та правил програм; • Рівне ставлення та недискримінаційний доступ до інформації та підтримки; • Наявність рішень віддаленого доступу для фермерів, які працюють у постраждалих від війни або віддалених сільських районах. 	Високий (В)	В
Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства	<ul style="list-style-type: none"> • Надійні дані для розробки політики на основі фактичних даних у сфері сільського господарства та розвитку сільських районів; • Ефективне впровадження програм підтримки сільського господарства; забезпечення прозорості; • Підзвітність та прозорість розподілу державних коштів; • Узгодження управління, даних та процедур ДАР зі стандартами та вимогами ЄС; 	В	В

	<ul style="list-style-type: none"> • Зміцнення інституційного потенціалу для управління, моніторингу та контролю підтримки сільського господарства; • Забезпечення сталості та масштабованості ДАР як основної державної цифрової платформи для розподілу підтримки фермерам. 		
Державний геокадастр / ДЗК	<ul style="list-style-type: none"> • Стала експлуатація та обслуговування ІТ-інфраструктури та центрів обробки даних; • Надійна інтеграція з постачальниками даних для забезпечення точності, узгодженості та юридичної обґрунтованості даних ДАР. • Захист та безпека даних. 	В	В
Уповноважені банки та фінансові установи	<ul style="list-style-type: none"> • Безпечний, надійний та своєчасний доступ до даних ДАР для адміністрування державних кредитних та гарантійних програм; • Зменшення транзакційних витрат та операційних ризиків; чітке визначення ролей, обов'язків та протоколів обміну даними; • Можливість інтеграції інтерфейсів ДАР у внутрішні банківські системи через API. 	С (Середній)	С
Місцеві органи влади (обласні державні військові адміністрації, громади)	<ul style="list-style-type: none"> • Доступ до агрегованих та анонімізованих даних ДАР для підтримки місцевого планування, бюджетування та моніторингу сільськогосподарської діяльності; • Поліпшення координацію між місцевими органами влади та центральним урядом щодо надання сільськогосподарської підтримки; зміцнено місцевий інституційний потенціал для інформування фермерів та сприяння доступу до програм на основі ДАР; • Використання ДАР для підтримки відновлення та економічної стійкості сільських громад, включаючи постраждалі від конфлікту та приймаючі громади. 	С	С
Інші зацікавлені сторони			

Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України	<ul style="list-style-type: none"> Швидкість виконання – вимога до результатів Забезпечення ресурсів для підтримки узгодження Спільної аграрної політики (САП) ЄС Створити ефективні та прозорі інструменти для визначення бенефіціарів та мобілізації ресурсів для підтримки середніх та дрібних фермерів, зокрема у громадах, постраждалих від війни. 	В	В
Донори та партнери з розвитку	<ul style="list-style-type: none"> Створення та підтримка ефективного інструменту для прозорого розподілу коштів Відповідність України вимогам САП ЄС. 	В	В
Національні та місцеві ЗМІ	<ul style="list-style-type: none"> Прозорість, підзвітність та публічна доступність про діяльність Проєкту. 	С	С
Асоціації фермерів та кооперативи	<ul style="list-style-type: none"> Представництво та захист колективних інтересів фермерів-членів у розробці та впровадженні програм підтримки через ДАР; Доступ до чіткої, своєчасної та точної інформації про правила програм підтримки, критерії відповідності та процедури подання заявок; Можливість поширювати інформацію та рекомендації серед членів, зокрема серед дрібних та середніх фермерів, а також тих, хто проживає у віддалених або постраждалих від конфлікту районах; Участь у консультаціях щодо зручності використання системи, вимог до даних та операційних проблем; Просування ДАР як інструменту для забезпечення справедливого, прозорого та інклюзивного доступу до сільськогосподарської підтримки; Сприяння нарощуванню потенціалу, взаємного навчання та збору відгуків для підвищення ефективності ДАР як платформи надання послуг. 	С	В
Місцеві та міжнародні неурядові організації	<ul style="list-style-type: none"> Представництво інтересів вразливих груп, включаючи жінок-фермерів, внутрішньо 	С	С

(список наведено в додатках до цього документа)	<p>переміщених осіб, зайнятих у сільському господарстві, та фермерів, що провадять діяльність на постраждалих від війни або звільнених територіях;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Моніторинг прозорості, інклюзивності та справедливості програм, що підтримуються даром; • Сприяння інформаційно-просвітницькій роботі, підвищенню обізнаності та збору відгуків. 		
Постачальники	<ul style="list-style-type: none"> • Чіткі процедури закупівель та оплати; • Дотримання технічних, екологічних та соціальних стандартів; • Своєчасне постачання товарів/послуг; • Стабільні договірні відносини. 	C	C
Центри надання адміністративних послуг	<ul style="list-style-type: none"> • Надання підтримки фермерам та громадянам; • Допомога з реєстрацією, оновленням та перевіркою ДАР; забезпечення доступності цифрових послуг для користувачів з обмеженими цифровими навичками; • Обробка основних запитів та звернень, пов'язаних з програмами підтримки сільського господарства. 	C	C
Український державний фонд підтримки фермерських господарств	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективне та прозоре адміністрування державних програм підтримки фермерів; • Надійна ідентифікація та верифікація бенефіціарів за допомогою ДАР; • Точний та своєчасний доступ до даних про фермерів, їхній земельний банк та господарську діяльність; • Зменшення адміністративного навантаження та дублювання процедур; • Дотримання національних норм та узгодження з вимогами IPARD (Інструмент допомоги перед вступом у сфері розвитку сільських територій / EU Instrument for Pre-Accession Assistance for Rural Development). та САП ЄС, та змінами до них; • Здатність контролювати впровадження, ефективність та результати програми, зокрема для дрібних та середніх фермерів, а 	B	B

	також тих, хто проживає у вразливих або постраждалих від конфлікту районах.		
--	---	--	--

3.3 Вразливі та соціально незахищені групи

У рамках Проєкту вразливі або соціально незахищені групи можуть включати, але не обмежуються, категоріями, переліченими нижче.

Вразливими та соціально незахищеними групами вважаються особи або категорії населення, які через соціальні, економічні, географічні, гендерні, вікові, пов'язані зі станом здоров'я, переміщенням або збройним конфліктом чинники можуть мати обмежені можливості висловлювати свої потреби та занепокоєння, отримувати інформацію, брати участь у процесах взаємодії зі стейкхолдерами або отримувати рівну вигоду від заходів, що підтримуються проєктом, і тому можуть потребувати цільових або диференційованих механізмів залучення.

Визначення вразливих груп у рамках цього Проєкту базується на ESS10 Світового банку та відповідному національному законодавстві, зокрема на Законі України «Про соціальні послуги» (статті 1, 13, 16, 17) № 2671-VIII від 17 січня 2019 року).

Наступні групи вважаються вразливими в контексті діяльності, що підтримується ДАР:

- a. **Дрібні та натуральні (самозабезпечувальні) сільськогосподарські виробники з обмеженим рівнем цифрової грамотності:** Дрібні та натуральні (самозабезпечувальні) сільськогосподарські виробники, які здійснюють діяльність у невеликих масштабах, часто спираючись на сімейну працю та неформальні виробничі моделі, можуть не мати достатніх цифрових навичок, доступу до стабільного інтернет-з'єднання або досвіду користування електронними державними сервісами. Такі виробники можуть стикатися з перешкодами під час реєстрації, оновлення даних або подання заявок на підтримку через ДАР без цільових консультацій чи механізмів супроводу та допоміжного доступу.
- b. **Жінки-фермери та сільськогосподарські підприємства, очолювані жінками:** Жінки, залучені до сільськогосподарського виробництва або управління аграрними підприємствами, зокрема фізичні особи – підприємці та голови домогосподарств, можуть стикатися зі структурними бар'єрами у доступі до землі, фінансування, інформації, процесів прийняття рішень і цифрових сервісів. Гендерна нерівність, підвищене навантаження з неоплачуваної доглядової праці та наслідки збройного конфлікту можуть додатково обмежувати їхню ефективну участь у програмах, що реалізуються через ДАР, за відсутності цільових заходів інформування та інклюзивних підходів до залучення.
- c. **Внутрішньо переміщені особи (ВПО), залучені до сільськогосподарського виробництва:** Особи або домогосподарства, внутрішньо переміщені в межах України внаслідок неспровокованої збройної агресії Російської Федерації, які здійснюють сільськогосподарську діяльність у приймаючих громадах або в місцях тимчасового проживання. ВПО можуть стикатися з правовими, адміністративними, пов'язаними з документацією чи соціально-економічними бар'єрами, що впливають на доступ до землі, реєстрацію, підтвердження

права на отримання підтримки та безперервність сільськогосподарської діяльності, що, своєю чергою, може обмежувати їхню можливість повною мірою скористатися програмами, які реалізуються через ДАР.

- d. **Фермери у деокупованих, віддалених або постраждалих від конфлікту районах:** Сільськогосподарські виробники, які здійснюють діяльність на територіях, що зазнали впливу активних бойових дій, нещодавньої деокупації, забруднення земель вибухонебезпечними предметами, пошкодження інфраструктури або географічної ізоляції. Такі умови можуть обмежувати фізичну мобільність, доступ до адміністративних послуг, зв'язку та своєчасної інформації, що підвищує ризик їхнього виключення з процесів взаємодії зі стейкхолдерами та надання послуг через ДАР, якщо не застосовуються адаптивні та дистанційні механізми залучення.
- e. **Літні сільськогосподарські виробники та особи з інвалідністю, включаючи ветеранів:** Особи старшого віку та особи з фізичними, сенсорними, когнітивними чи іншими формами інвалідності можуть стикатися з бар'єрами доступності під час взаємодії з цифровими платформами та адміністративними процедурами. Такі бар'єри можуть включати обмежені цифрові навички, обмеження, пов'язані зі станом здоров'я, або потребу в супроводі та допоміжному доступі для забезпечення рівної участі в процесах, пов'язаних із ДАР.

Запропонована стратегія врахування думок вразливих груп.

Заходи щодо взаємодії із зацікавленими сторонами в рамках Проекту будуть керуватися принципами «загального доступу», які включають інклюзивність, доступність, пропорційність та адаптивність для всіх груп, на які впливає проєкт, з особливою увагою до вразливих та незахищених груп. Враховуючи цифровий характер ДАР, постійні обмеження безпеки та нерівномірну цифрову грамотність у сільській місцевості, Проєкт спиратиметься переважно на пряму взаємодію із зацікавленими сторонами через засоби цифрового зв'язку, які будуть поєднуватися, де це доречно, з поширенням інформаційних матеріалів та сприянням взаємодії через довірених посередників.

Цей підхід має на меті забезпечити, щоб вразливі групи не були виключені через бар'єри, пов'язані з мобільністю, безпекою, цифровими навичками або доступом до інформації, водночас зберігаючи можливості для безпосередньої участі, де це можливо.

Там, де дозволяють умови безпеки, зв'язок та індивідуальні можливості, Проєкт залучатиме вразливих зацікавлених сторін **безпосередньо** через такі цифрові засоби:

- **Онлайн-консультації та фокус-групи:** Будуть організовані прямі онлайн-консультації та вебінари для представлення цілей проєкту, демонстрації функціональності ДАР та збору відгуків щодо зручності використання, доступності та операційних питань. Сесії можуть бути записані та надані для асинхронного доступу.
- **Онлайн-опитування:** Короткі, зручні для мобільних пристроїв цифрові опитування та форми зворотного зв'язку будуть розповсюджені через ДАР та канали комунікації Проєкту, щоб забезпечити прямий внесок зацікавлених сторін, зокрема тих, хто перебуває у віддалених або постраждалих від конфлікту районах.

- **Індивідуальні дистанційні інтерв'ю:** Індивідуальні телефонні або онлайн-інтерв'ю будуть проведені з вибраними вразливими зацікавленими сторонами, такими як фермери похилого віку, особи з інвалідністю, жінки-фермери та ВПО, які можуть не мати змоги або не бажати брати участь у групових консультаціях.
- **Цифрові канали подання скарг та служби підтримки:** Вразливі користувачі матимуть прямий доступ до механізмів подання скарг, служб підтримки та каналів підтримки, інтегрованих у ДАР або керованих Групою управління Проекту.
- **Тренінги та вебінари:** Тренінги та вебінари слугуватимуть важливим інструментом для залучення вразливих зацікавлених сторін протягом усього проектного циклу. Вони будуть зосереджені на функціональності ДАР, наявних у системі відомостях, нових функціях та каналах підтримки, оновленнях процедур та впровадженні елементів ІСАК, узгоджених з ЄС (LPIS, GSA, AMS та механізми контролю). Сесії будуть адаптовані до потреб соціально незахищених та вразливих груп. Оголошення будуть широко розповсюджуватися напямучу та через канали довірених посередників. Навчальні матеріали будуть доступні через канали ДАР та Мінекономіки для постійного та інклюзивного доступу.
- **Публічні оголошення, публікації та пресреліз на офіційних вебсайтах :** Публічні оголошення, публікації та пресрелізи будуть використовуватися для своєчасного та прозорого розкриття ключової інформації про Проект, етапів та оновлень. Інформація буде опублікована на офіційних вебсайтах Мінекономіки та ДАР для забезпечення широкого доступу громадськості, а також поширюватиметься через комунікаційні канали довірених посередників.
- **Розповсюдження інформаційних матеріалів: інформаційні довідки, відповіді на поширені запитання, плакатів/буклетів тощо (в електронному вигляді):** Електронні інформаційні матеріали, зокрема інформаційні довідки, відповіді на поширені запитання, плакати та буклети, будуть розроблені для пояснення діяльності проекту, процедур ДАР та вимог користувачів. Матеріали будуть адаптовані до потреб вразливих груп. Вони будуть поширюватися через офіційні канали проекту та посередників для сприяння розумінню та усвідомленій участі. Матеріали будуть оновлюватися відповідно до розвитку функціональності та процедур системи.
- **Поширення інформації через соціальні мережі :** платформи соціальних мереж, зокрема Facebook, Tik Tok та інші популярні платформи, будуть використані для розширення охоплення та підвищення обізнаності про діяльність за Проектом та оновлення ДАР, у тому числі серед вразливих груп. Контент соціальних мереж доповнюватиме офіційні публікації, надаючи оголошення, нагадування та спрощені пояснення. Ці канали допоможуть охопити фермерів та інших зацікавлених сторін, які покладаються переважно на мобільний зв'язок.
- **Спілкування телефоном/електронною поштою:** Для забезпечення прямого та оперативного спілкування з вразливими групами використовуватиметься телефонне спілкування та електронне листування. Запити та відгуки, отримані телефоном та електронною поштою, будуть задокументовані та своєчасно розглянуті Групою управління проекту. За потреби, проблеми будуть додані до журналу скарг.

Визнаючи, що не всі вразливі зацікавлені сторони можуть взаємодіяти безпосередньо через цифрові засоби, Проєкт також залучатиме вразливі зацікавлені сторони опосередковано через наявні канали зв'язку довірених посередників для сприяння інформаційно-просвітницькій роботі, поширенню інформації та збору відгуків, зокрема:

- Органи місцевого самоврядування (обласні військові адміністрації та громади) та їхні відповідні департаменти;
- Центри надання адміністративних послуг (ЦНАП), що надають громадянам допомогу на місці;
- Асоціації фермерів, кооперативи та організації виробників;
- Місцеві неурядові організації та організації громадянського суспільства, що працюють із сільським та вразливим населенням.
- Український державний фонд підтримки фермерських господарств.

Взаємодія на основі посередників включатиме:

- **Допоміжний доступ та спрощена участь:** Місцеві органи влади та ЦНАПи підтримуватимуть вразливих користувачів, таких як фермери з обмеженою цифровою грамотністю, люди похилого віку та особи з інвалідністю, у доступі до послуг ДАР, розумінні процедур та поданні відгуків або скарг.
- **Консультації з представниками та збір відгуків:** Асоціації фермерів та кооперативи збиратимуть та об'єднують відгуки від своїх членів, включаючи дрібних фермерів, жінок-фермерів та ВПО, і передаватимуть структуровані матеріали до Групи управління Проєктом.
- **Локальне сприяння дистанційній взаємодії:** Там, де безпосередня участь в онлайн-консультаціях неможлива, довірені посередники можуть сприяти проведенню невеликих групових або індивідуальних сесій на місцевому рівні та передавати інформацію через цифрові або письмові канали.
- **Розвиток потенціалу посередників:** Проєкт надаватиме посередникам цільову інформацію, інструкції та брифінги, щоб вони могли ефективно підтримувати вразливі групи у залученні до процесів, пов'язаних із ДАР.

Для забезпечення ефективної участі вразливих груп будуть використані такі підходи:

- **Визначення та пріоритизація вразливих територій і груп** для прямої та посередницької взаємодії.
- **Адаптація форматів, графіків та інструментів взаємодії** до місцевих умов з врахуванням обмежень безпеки, зв'язку та сільськогосподарських циклів.
- **Використання чітких, простих та доступних комунікаційних матеріалів**, які можна поширювати як напряду, так через довірених посередників.

- **Підтримка численних каналів зворотного зв'язку**, зокрема цифрових інструментів прямого подання, телефонні «гарячі лінії» та подання звернень через посередників.
- **Систематичне документування та аналіз, реагування на відгуки**, отримані через усі канали взаємодії.
- **Звітування перед зацікавленими сторонами**, як безпосередньо, так і через довірених посередників, про те, як їхні пропозиції були розглянуті та враховані.

4. Програма залучення зацікавлених сторін

4.1. Короткий зміст взаємодії із зацікавленими сторонами, проведеної під час підготовки проекту

Публічні консультації із зацікавленими сторонами в рамках підготовки проекту відбулися 27 лютого 2026 року у форматі онлайн-зустрічі (Zoom) за участю широкого кола зацікавлених сторін. Перед консультаціями ПЗЗС був [розкритий на вебсайті Мінекономіки](#). У заході взяли участь понад 70 учасників, серед яких представники органів державної влади, Українського державного фонду підтримки фермерських господарств, «ДП Центр ДЗК», виробників сільськогосподарської продукції, аграрних асоціацій, міжнародних організацій, фінансових установ та експертного середовища. Під час консультацій було представлено цілі та компоненти Проекту, а також презентовано План залучення зацікавлених сторін (ПЗЗС), включно з картою стейкхолдерів, інструментами взаємодії та механізмами й каналами подання та розгляду звернень і скарг. Після консультацій усім учасникам було надіслано посилання на [онлайн форму для надання зворотного зв'язку](#).

Під час обговорення, а також у письмових коментарях при заповненні форми зворотного зв'язку, учасники порушили низку практичних питань, зокрема щодо стабільності роботи ДАР під час масового подання заявок, підвищення кібербезпеки та поглиблення інтеграції з державними реєстрами та базами даних, щодо необхідності розширення інструментів навчання та комунікації з користувачами шляхом додавання відеоінструкцій до кабінету фермера у ДАР та розширення каналів взаємодії з користувачами системи, включно з мережею Tik Tok, інтеграції земельних і геопросторових даних для підвищення якості перевірок, а також активнішого залучення експертної спільноти до обговорення. Усі зауваження та пропозиції були взяті до уваги командою проекту. Відповідні зміни щодо розширення інструментів та каналів комунікації були внесені до ПЗЗС. Решта зауважень будуть враховані під час реалізації Проекту.

4.2 Короткий огляд потреб зацікавлених сторін проекту та методів, інструментів і технік залучення зацікавлених сторін

Взаємодія із зацікавленими сторонами в рамках Проекту структурована таким чином, щоб задовольнити потреби різних груп користувачів ДАР, враховуючи відмінності в інституційних ролях, цифрових можливостях та вразливості. Методи взаємодії поєднують пряму цифрову взаємодію з опосередкованою взаємодією через довірених посередників та застосовуються протягом усієї реалізації проекту.

Для **Компонента 1** заходи із залучення спрямовані на вдосконалення функціональності ДАР, розширення охоплення даних та підвищення доступності системи для користувачів. Потреби стейкхолдерів стосуються насамперед зручності користування системою, доступності сервісів підтримки, отримання точних і актуальних даних, а також розуміння процедур та процесів, пов'язаних із ДАР. Методи залучення включають онлайн-консультації та опитування, вебінари й навчальні заходи, фокус-групові обговорення з експертами та групами, на яких впливає проєкт, а також постійну підтримку користувачів через гарячу лінію та службу підтримки ДАР. Розкриття інформації здійснюється через офіційні вебсайти, соціальні мережі та стандартизовані інформаційно-роз'яснювальні матеріали.

З метою подолання обмежень, пов'язаних із низьким рівнем цифрової грамотності та обмеженим доступом до цифрових ресурсів, органи місцевого самоврядування, центри надання адміністративних послуг (ЦНАП) та громадські організації залучаються як посередники для забезпечення інформування, супроводжуваного доступу та збору зворотного зв'язку від вразливих категорій користувачів.

Для **Компонента 2** взаємодія зосереджується на впровадженні та пілотуванні ключових елементів, узгоджених з Інтегрованою системою адміністрування та контролю ЄС (ICAK), включаючи LPIS/GSA, Систему моніторингу територій (AMS) та зміни до механізмів контролю і застосування санкцій. Залучення зацікавлених сторін спрямоване на забезпечення розуміння змін у системі, їхніх операційних наслідків та впливу на критерії прийнятності й процедури верифікації. Методи включають онлайн-консультації, фокус-групові обговорення, навчання та вебінари, пряме листування, а також використання каналів підтримки ДАР.

Для підтримки комунікації та збору зворотного зв'язку також залучаються довірені посередники, зокрема асоціації фермерів, органи місцевого самоврядування та центри надання адміністративних послуг (ЦНАП), особливо з метою охоплення фермерів у віддалених або постраждалих від конфлікту районах.

В обох компонентах використовуються інструменти взаємодії для забезпечення регулярного розкриття інформації та структурованого зворотного зв'язку. Вхідні дані, отримані через консультації, опитування, служби підтримки та посередників, документуються та використовуються для обґрунтування розробки проєктів, коригування системи та рішень щодо впровадження відповідно до вимог ESS10.

4.3 План взаємодії із зацікавленими сторонами

Етап/компонент проєкту	Орієнтовна дата/період	Тема консультації/Повідомлення	Метод	Цільові зацікавлені сторони	Відповідач/Виконавець
Компонент 1	2026-2028 рр.	Функції та можливості ДАР	Опитування (онлайн)	Дрібні та середні фермери	Мін-економіки

<p>Закупівля додаткового обладнання та хмарних технологій</p> <p>Підтримка перевірки безпеки системи</p> <p>Залучення ресурсів для підтримки системи ДАР, безпеки даних, планових перевірок якості даних тощо.</p> <p>Фінансування підтримки API-з'єднань з Трембітою, ДІА, Реєстром прав та іншими реєстрами</p> <p>Інтеграція та забезпечення актуальності реєстрів, що ведуться Мінекономіки (наприклад, Реєстру тварин, Виноградарсько-виноробного реєстру виноградників, та інших).</p> <p>Підтримувати інформаційно-просвітницьку роботу з дрібними та середніми фермерами через комунікацію, підтримку користувачів (кол-центр/гаряча лінія тощо) та розробку мобільного застосунку для ДАР.</p>		<p>Розширення можливостей ДАР для ліпшого користувацького досвіду</p> <p>Ліпший користувацький досвід та охоплення з новим мобільним застосунком ДАР</p> <p>Заповнення ДАР додатковими даними про фермерів, їхню діяльність та активи</p> <p>Заповнення ДАР додатковими даними про фермерів, їхню діяльність та активи</p> <p>Доступність служб ДАР для вразливих та соціально незахищених груп населення,</p>	<p>Навчання та вебінари (онлайн)</p> <p>Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах</p> <p>Розповсюдження інформаційних матеріалів: інформаційні бюлетені, сесії запитань та відповідей, плакати/листочки тощо (в електронному вигляді)</p> <p>Поширення інформації через соціальні мережі: Facebook, Tik Tok та інші.</p> <p>Гаряча лінія/служба підтримки ДАР</p> <p>Відео інструкції у кабінеті фермера та на вебсайті ДАР</p> <p>Консультації / зустрічі фокус-груп (онлайн)</p> <p>Спілкування телефоном/електронною поштою</p> <p>Робочі/координаційні зустрічі</p>	<p>SGC/Центр ДЗК</p>	
---	--	--	--	----------------------	--

		<p>зокрема літніх фермерів та людей з інвалідністю</p> <p>Функції та можливості ДАР</p> <p>Поліпшення можливостей ДАР для ліпшого користувацького досвіду</p> <p>Заповнення ДАР додатковими даними про фермерів, їхню діяльність та активи</p>	<p>Консультації / зустрічі фокус-груп (онлайн)</p> <p>Навчання та вебіари (онлайн)</p> <p>Спілкування телефоном/електронною поштою</p> <p>Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах</p> <p>Розповсюдження інформаційних матеріалів: інформаційні бюлетені, сесії запитань та відповідей, плакати/листівки тощо (в електронному вигляді)</p> <p>Експертні обговорення та круглі столи (онлайн)</p>	<p>Уповноважені банки та фінансові установи</p>	
		<p>Функції та можливості ДАР</p> <p>Поліпшення можливостей ДАР для ліпшого користувацького досвіду</p> <p>Заповнення ДАР додатковими даними про</p>	<p>Консультації / зустрічі фокус-груп (онлайн)</p> <p>Навчання та вебіари (онлайн)</p> <p>Спілкування телефоном/електронною поштою</p> <p>Робочі/координаційні зустрічі</p>	<p>Місцеві органи влади</p>	

		<p>фермерів, їхню діяльність та активи</p> <p>Доступність служб ДАР для вразливих та соціально незахищених груп населення, зокрема літніх фермерів та людей з інвалідністю</p> <p>Графік та результати реалізації проекту</p> <p>Доступність служб ДАР для вразливих та соціально незахищених груп населення, зокрема літніх фермерів та людей з інвалідністю</p> <p>Поліпшення гендерно-дезагрегованих даних ДАР для розширення прав і можливостей жінок та більшої гендерної рівності та збалансованої політики</p> <p>Графік та результати реалізації проекту</p> <p>Доступність служб ДАР для вразливих та соціально незахищених груп населення, зокрема літніх фермерів та людей з інвалідністю</p>	<p>Спілкування телефоном/електронною поштою</p> <p>Робочі/координаційні зустрічі</p> <p>Консультації / зустрічі фокус-груп (онлайн)</p> <p>Спілкування телефоном/електронною поштою</p> <p>Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на</p>	<p>КМУ, Мінфін</p> <p>Донори та партнери з розвитку</p>	
--	--	--	---	---	--

		<p>Поліпшення гендерно-дезагрегованих даних ДАР для розширення прав і можливостей жінок та більшої гендерної рівності та збалансованої політики</p> <p>Заповнення ДАР додатковими даними про фермерів, їхню діяльність та активи</p> <p>Функції та можливості ДАР</p> <p>Поліпшення можливостей ДАР для ліпшого користувацького досвіду</p> <p>Заповнення ДАР додатковими даними про фермерів, їхню діяльність та активи</p> <p>Доступність служб ДАР для вразливих та соціально незахищених груп населення, зокрема літніх фермерів та людей з інвалідністю</p> <p>Ліпший користувацький досвід та охоплення з новим мобільним застосунком ДАР</p> <p>Поліпшення гендерно-</p>	<p>офіційних вебсайтах</p> <p>Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах</p> <p>Розповсюдження інформаційних матеріалів: інформаційні бюлетені, сесії запитань та відповідей, плакати/листівки тощо (в електронному вигляді)</p> <p>Поширення інформації через соціальні мережі: Facebook, Tik Tok та інші.</p>	<p>Національні та місцеві ЗМІ</p>	
--	--	---	---	-----------------------------------	--

		<p>дезагрегованих даних ДАР для розширення прав і можливостей жінок та більшої гендерної рівності та збалансованої політики</p> <p>Функції та можливості ДАР</p> <p>Розширення можливостей ДАР для ліпшого користувацького досвіду</p> <p>Заповнення ДАР додатковими даними про фермерів, їхню діяльність та активи</p> <p>Ліпший користувацький досвід та охоплення з новим мобільним застосунком ДАР</p> <p>Канали підтримки користувачів ДАР (кол-центр/гаряча лінія) для дрібних фермерів та фермерів, що займаються натуральним господарством, з обмеженою цифровою грамотністю</p>	<p>Консультації / зустрічі фокус-груп (онлайн)</p> <p>Навчання та вебіари (онлайн)</p> <p>Спілкування телефоном/електронною поштою</p> <p>Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах</p> <p>Розповсюдження інформаційних матеріалів: інформаційні бюлетені, сесії запитань та відповідей, плакати/листівки тощо (в електронному вигляді)</p> <p>Поширення інформації через соціальні мережі: Facebook, Tik Tok та інші.</p>	<p>Асоціації фермерів та кооперативи</p>	
--	--	--	---	--	--

		<p>План закупівель проекту та заходи згідно з Компонентом 1</p> <p>Функції та можливості ДАР</p> <p>Доступність служб ДАР для вразливих та незахищених груп населення, зокрема літніх фермерів та людей з інвалідністю</p> <p>Канали підтримки користувачів ДАР (кол-центр/гаряча лінія) для дрібних фермерів та фермерів, що займаються натуральним господарством, з обмеженою цифровою грамотністю</p>	<p>Відеоінструкції у кабінеті фермера та на вебсайті ДАР</p> <p>Експертні обговорення та круглі столи (онлайн)</p> <p>Консультації / зустрічі фокус-груп (онлайн)</p> <p>Навчання та вебіари (онлайн)</p> <p>Спілкування телефоном/електронною поштою</p> <p>Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах</p> <p>Навчання та вебіари (онлайн)</p> <p>Спілкування телефоном/електронною поштою</p> <p>Розповсюдження інформаційних матеріалів: інформаційні бюлетені, сесії запитань та відповідей, плакати/листівки тощо (в електронному вигляді)</p> <p>Поширення інформації через соціальні мережі: Facebook, Tik Tok та інші.</p>	<p>Підрядники</p> <p>Центри надання адміністративних послуг</p>	
--	--	--	--	---	--

		<p>Асистований доступ до ДАР для соціально незахищених та вразливих груп населення</p> <p>Функції та можливості ДАР</p> <p>Розширення можливостей ДАР для ліпшого користувацького досвіду</p> <p>Заповнення ДАР додатковими даними про фермерів, їхню діяльність та активи</p> <p>Доступність служб ДАР для вразливих та соціально незахищених груп населення, зокрема літніх фермерів та людей з інвалідністю</p> <p>Ліпший користувацький досвід та охоплення з новим мобільним застосунком ДАР</p> <p>Функції та можливості ДАР</p> <p>Розширення можливостей ДАР для ліпшого користувацького досвіду</p> <p>Заповнення ДАР додатковими</p>	<p>Гаряча лінія/служба підтримки ДАР</p> <p>Консультації / зустрічі фокус-груп (онлайн)</p> <p>Навчання та вебіари (онлайн)</p> <p>Спілкування телефоном/електронною поштою</p> <p>Розповсюдження інформаційних матеріалів: інформаційні бюлетені, сесії запитань та відповідей, плакати/листівки тощо (в електронному вигляді)</p> <p>Гаряча лінія/служба підтримки ДАР</p> <p>Опитування (онлайн)</p> <p>Телефонні інтерв'ю, коли онлайн-опитування неможливі</p>	<p>Український державний фонд підтримки фермерських господарств</p>	
--	--	--	---	---	--

		<p>даними про фермерів, їхню діяльність та активи</p> <p>Доступність служб ДАР для вразливих та соціально незахищених груп населення, зокрема літніх фермерів та людей з інвалідністю</p> <p>Ліпший користувацький досвід та охоплення з новим мобільним застосунком ДАР</p> <p>Поліпшення гендерно-дезагредованих даних ДАР для розширення прав і можливостей жінок та більшої гендерної рівності та збалансованої політики</p> <p>Канали підтримки користувачів ДАР (кол-центр/гаряча лінія) для дрібних фермерів та фермерів, що займаються натуральним господарством, з обмеженою цифровою грамотністю</p> <p>Асистований доступ до ДАР для соціально незахищених та</p>	<p>Консультації / зустрічі фокус-груп (онлайн)</p> <p>Навчання та вебіари (онлайн)</p> <p>Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах</p> <p>Розповсюдження інформаційних матеріалів: інформаційні бюлетені, сесії запитань та відповідей, плакати/листівки тощо (в електронному вигляді)</p> <p>Поширення інформації через соціальні мережі: Facebook, Tik Tok та інші.</p> <p>Гаряча лінія/служба підтримки ДАР</p> <p>Відеоінструкції у кабінеті фермера та на вебсайті ДАР</p> <p>Експертні обговорення та круглі столи (онлайн)</p>	<p>Соціально незахищені та вразливі групи</p>	
--	--	--	---	---	--

		вразливих груп населення			
<p>Компонент 2 Підтримка майбутнього впровадження критично важливих елементів ICAK (GSA, AMS, система контролю та санкцій, а також LPIS)</p> <p>Витрати на підтримку пілотного проекту, зокрема на зображення високої роздільної здатності, розроблення програмного забезпечення, наймання фахівців для реалізації проекту та інші витрати на впровадження (зокрема фінансовий аудит).</p> <p>Управління проектами</p>	2027-2028 рр.	<p>Узгодження ДАР з критичними вимогами Інтегрованої системи адміністрування та контролю ЄС (ICAK)</p> <p>Пілотний проект LPIS/GSA та його вплив на фермерів</p> <p>Знайомство з системою AMS та її впливом на перевірку підтримки виробництва сільськогосподарських культур</p> <p>Зміни в системі контролю та санкцій</p>	<p>Опитування (онлайн)</p> <p>Навчання та вебіари (онлайн)</p> <p>Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах</p> <p>Розповсюдження інформаційних матеріалів: інформаційні бюлетені, сесії запитань та відповідей, плакати/листівки тощо (в електронному вигляді)</p> <p>Поширення інформації через соціальні мережі: Facebook, Tik Tok, та інші.</p> <p>Гаряча лінія/служба підтримки ДАР</p> <p>Опитування (онлайн)</p> <p>Консультації / зустрічі фокус-груп (онлайн)</p> <p>Відеоінструкції у кабінеті фермера та на вебсайті ДАР</p> <p>Спілкування телефоном/електронною поштою</p>	Дрібні та середні фермери	Мін-економіки
				SGC/Центр ДЗК	

		<p>Пілотний проект LPIS/GSA та його вплив на фермерів</p> <p>Знайомство з системою AMS та її впливом на перевірку підтримки виробництва сільськогосподарських культур</p> <p>Узгодження ДАР з критичними вимогами Інтегрованої системи адміністрування та контролю ЄС (ІСАК)</p> <p>Пілотний проект LPIS/GSA та його вплив на фермерів</p> <p>Знайомство з системою AMS та її впливом на перевірку підтримки виробництва сільськогосподарських культур</p>	<p>Робочі/координаційні зустрічі</p> <p>Консультації / зустрічі фокус-груп (онлайн)</p> <p>Навчання та вебіари (онлайн)</p> <p>Спілкування телефоном/електронною поштою</p> <p>Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах</p> <p>Розповсюдження інформаційних матеріалів: інформаційні бюлетені, сесії запитань та відповідей, плакати/листівки тощо (в електронному вигляді)</p> <p>Експертні обговорення та</p>	<p>Уповноважені банки та фінансові установи</p>	
--	--	--	---	---	--

		<p>Узгодження ДАР з критичними вимогами Інтегрованої системи адміністрування та контролю ЄС (ІСАК)</p> <p>Пілотний проект LPIS/GSA та його вплив на фермерів</p> <p>Знайомство з системою AMS та її впливом на перевірку підтримки виробництва сільськогосподарських культур</p>	<p>круглі столи (онлайн)</p> <p>Консультації / зустрічі фокус-груп (онлайн)</p> <p>Навчання та вебіари (онлайн)</p> <p>Спілкування телефоном/електронною поштою</p> <p>Робочі/координаційні зустрічі</p>	<p>Місцеві органи влади</p>	
		<p>Узгодження ДАР з критичними вимогами Інтегрованої системи адміністрування та контролю ЄС (ІСАК)</p> <p>Графік та результати реалізації проекту</p>	<p>Спілкування телефоном/електронною поштою</p> <p>Робочі/координаційні зустрічі</p>	<p>КМУ, Мінфін</p>	
		<p>Узгодження ДАР з критичними вимогами Інтегрованої системи адміністрування та контролю ЄС (ІСАК)</p> <p>Графік та результати реалізації проекту</p>	<p>Консультації / зустрічі фокус-груп (онлайн)</p> <p>Спілкування телефоном/електронною поштою</p> <p>Публічні оголошення,</p>	<p>Донори та партнери з розвитку</p>	

		<p>Узгодження ДАР з критичними вимогами Інтегрованої системи адміністрування та контролю ЄС (ІСАК)</p> <p>Пілотний проект LPIS/GSA та його вплив на фермерів</p> <p>Знайомство з системою AMS та її впливом на перевірку підтримки виробництва сільськогосподарських культур</p>	<p>публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах</p> <p>Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах</p> <p>Розповсюдження інформаційних матеріалів: інформаційні бюлетені, сесії запитань та відповідей, плакати/листівки тощо (в електронному вигляді)</p> <p>Поширення інформації через соціальні мережі: Facebook, Tik Tok та інші.</p> <p>Консультації / зустрічі фокус-груп (онлайн)</p> <p>Навчання та вебіари (онлайн)</p> <p>Спілкування телефоном/електронною поштою</p> <p>Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах</p> <p>Розповсюдження інформаційних</p>	<p>Національні та місцеві ЗМІ</p> <p>Асоціації фермерів та кооперативи</p>	
		<p>Узгодження ДАР з критичними вимогами Інтегрованої системи адміністрування та контролю ЄС (ІСАК)</p> <p>Пілотний проект LPIS/GSA та його вплив на фермерів</p> <p>Знайомство з системою AMS та її впливом на перевірку підтримки виробництва сільськогосподарських культур</p>	<p>публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах</p> <p>Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах</p> <p>Розповсюдження інформаційних матеріалів: інформаційні бюлетені, сесії запитань та відповідей, плакати/листівки тощо (в електронному вигляді)</p> <p>Поширення інформації через соціальні мережі: Facebook, Tik Tok та інші.</p> <p>Консультації / зустрічі фокус-груп (онлайн)</p> <p>Навчання та вебіари (онлайн)</p> <p>Спілкування телефоном/електронною поштою</p> <p>Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах</p> <p>Розповсюдження інформаційних</p>	<p>Національні та місцеві ЗМІ</p> <p>Асоціації фермерів та кооперативи</p>	

		<p>Зміни в системі контролю та санкцій</p>	<p>матеріалів: інформаційні бюлетені, сесії запитань та відповідей, плакати/листівки тощо (в електронному вигляді)</p> <p>Поширення інформації через соціальні мережі: Facebook, Tik Tok та інші.</p> <p>Відеоінструкції у кабінеті фермера та на вебсайті ДАР</p> <p>Експертні обговорення та круглі столи (онлайн)</p>		
		<p>План закупівель проекту та заходи в рамках Компенсації 2</p>	<p>Консультації / зустрічі фокус-груп (онлайн)</p> <p>Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах</p>	Підрядники	
		<p>Пілотний проект LPIS/GSA та його вплив на фермерів</p>	<p>Навчання та вебіари (онлайн)</p>		
		<p>Знайомство з системою AMS та її впливом на перевірку підтримки виробництва сільськогосподарських культур</p>	<p>Листування телефоном/електронною поштою</p> <p>Розповсюдження інформаційних матеріалів: інформаційні бюлетені, сесії запитань та відповідей, плакати/листівки тощо (в</p>		
		<p>Зміни в системі контролю та санкцій</p>	<p>матеріалів: інформаційні бюлетені, сесії запитань та відповідей, плакати/листівки тощо (в</p>		Центри надання адміністративних послуг

		<p>Узгодження ДАР з критичними вимогами Інтегрованої системи адміністрування та контролю ЄС (ІСАК)</p> <p>Пілотний проект LPIS/GSA та його вплив на фермерів</p> <p>Знайомство з системою AMS та її впливом на перевірку підтримки виробництва сільськогосподарських культур</p> <p>Зміни в системі контролю та санкцій</p>	<p>електронному вигляді)</p> <p>Поширення інформації через соціальні мережі: Facebook, Tik Tok та інші.</p> <p>Консультації / зустрічі фокус-груп (онлайн)</p> <p>Навчання та вебіари (онлайн)</p> <p>Спілкування телефоном/електронною поштою</p> <p>Розповсюдження інформаційних матеріалів: інформаційні бюлетені, сесії запитань та відповідей, плакати/листівки тощо (в електронному вигляді) Гаряча лінія/служба підтримки ДАР</p>	<p>Український державний фонд підтримки фермерських господарств</p>	
		<p>Узгодження ДАР з критичними вимогами Інтегрованої системи адміністрування та контролю ЄС (ІСАК)</p> <p>Пілотний проект LPIS/GSA та його вплив на фермерів</p> <p>Знайомство з системою AMS та її впливом на</p>	<p>Опитування (онлайн)</p> <p>Телефонні інтерв'ю, коли онлайн-опитування неможливі</p> <p>Консультації / зустрічі фокус-груп (онлайн)</p> <p>Навчання та вебіари (онлайн)</p>	<p>Соціально незахищені та вразливі групи</p>	

		<p>перевірку підтримки виробництва сільськогосподарських культур</p> <p>Зміни в системі контролю та санкцій</p>	<p>Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах</p> <p>Розповсюдження інформаційних матеріалів: інформаційні бюлетені, сесії запитань та відповідей, плакати/листівки тощо (в електронному вигляді)</p> <p>Поширення інформації через соціальні мережі: Facebook, Tik Tok та інші.</p> <p>Гаряча лінія/служба підтримки ДАР</p> <p>Відеоінструкції у кабінеті фермера та на вебсайті ДАР</p> <p>Експертні обговорення та круглі столи (онлайн)</p>		
--	--	---	--	--	--

Запропонована стратегія розкриття інформації

Група зацікавлених сторін	Інформація про проект поширена	Засоби розкриття інформації про комунікацію
<p>Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства</p> <p>Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ключові цілі проекту та загальна інформація. Регулярні оновлення щодо реалізації проекту. ▪ План екологічних та соціальних зобов'язань 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Офіційне листування (листи, електронні листи), регулярні координаційні зустрічі та брифінги про хід виконання робіт, офіційний вебсайт, спільні засідання та консультації робочих груп. ▪ Спільний доступ до проектної документації через внутрішні канали зв'язку.

Держгеокадастр/ Центр ДЗК	<ul style="list-style-type: none"> ▪ План взаємодії із зацікавленими сторонами та інші документи, пов'язані з ESF ▪ GRM (Механізм розгляду звернень (скарг) / Grievance Redress Mechanism) ▪ Інформація про діяльність проекту 	
Асоціації фермерів та кооперативи Місцеві та міжнародні неурядові організації Національні та місцеві ЗМІ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Інформація про терміни та умови проведення консультацій, а також короткий виклад консультацій після їх завершення ▪ Інформація про діяльність проекту ▪ Інформація про нові функції ДАР/додані нові дані ▪ Інформація про навчання та вебіари 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах: вебсторінка Мінекономіки, вебсторінка ДАР ▪ Інформація в соціальних мережах: Facebook, Tik Tok тощо ▪ Запит на публічну інформацію відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації»
Місцеві органи влади (обласні державні військові адміністрації, громади)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Інформація про терміни та умови проведення консультацій, а також короткий виклад консультацій після їх завершення ▪ Інформація про нові функції ДАР/додані нові дані ▪ Інформація про доступні програми підтримки в ДАР ▪ Інформація про навчання та вебіари 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах: вебсторінка Мінекономіки, вебсторінка ДАР ▪ Інформація в соціальних мережах: Facebook, Tik Tok тощо ▪ Офіційні листи від МЕЕА ▪ Група Мінекономіки у WhatsApp з місцевими органами влади ▪ Публічні оголошення в місцевих ЗМІ
Дрібні та середні фермери	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Інформація про терміни та умови проведення консультацій, а також короткий виклад консультацій після їх завершення ▪ Інформація про нові функції ДАР/додані нові дані ▪ Інформація про доступні програми підтримки в ДАР ▪ Інформація про навчання та вебіари 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах: вебсторінка Мінекономіки, вебсторінка ДАР ▪ Інформація в соціальних мережах: Facebook, Tik Tok тощо ▪ Оголошення у кабінеті фермера у ДАР ▪ Сповідання електронною поштою ▪ Інформація від місцевих органів влади ▪ Розповсюдження інформаційних матеріалів: інформаційних листів, сесій питань та відповідей, плакатів/листівок тощо. ▪ Служба підтримки/гаряча лінія ДАР
Уповноважені банки та фінансові установи	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Інформація про терміни та умови проведення консультацій, а також короткий виклад консультацій після їх завершення 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах: вебсторінка Мінекономіки, вебсторінка ДАР

Центри надання адміністративних послуг	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Інформація про нові функції ДАР/додані нові дані ▪ Інформація про навчання та вебінари 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Інформація в соціальних мережах: Facebook, Tik Tok тощо ▪ Сповіднення електронною поштою ▪ Група Мінекономіки у WhatsApp з уповноваженими банками ▪ Розповсюдження інформаційних матеріалів: інформаційних листів, сесій питань та відповідей, плакатів/листівок тощо.
Підрядники	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Стратегія закупівель та План закупівель (ПЗ) ▪ Інформація/оголошення щодо процедур державних/конкурентних закупівель ▪ Інформація про результати процедур державних/конкурентних закупівель 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Публічні оголошення на офіційних вебсайтах: вебсторінка Мінекономіки, вебсторінка ДАР ▪ Оголошення на спеціалізованих порталах закупівель, таких як Prozorro або інших. ▪ Документація із закупівель (Стратегія закупівель та ПЗ)
Незахищені та вразливі групи	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Інформація про терміни та умови проведення консультацій, а також короткий виклад консультацій після їх завершення ▪ Інформація про діяльність проекту ▪ Інформація про нові функції ДАР/додані нові дані ▪ Інформація про навчання та вебінари 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Публічні оголошення, публікації та пресрелізи на офіційних вебсайтах: вебсторінка Мінекономіки, вебсторінка ДАР ▪ Інформація в соціальних мережах: Facebook, Tik Tok тощо ▪ Запит на публічну інформацію відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації»

5. Ресурси та відповідальність

5.1. Ресурси

З огляду на нагальну необхідність швидкого та ефективного впровадження, наскільки це можливо, проект «Посилення спроможності Державного аграрного реєстру в Україні» (P506719) наскільки це можливо, спиратиметься на вже існуючі інституції, платформи та механізми (зокрема Механізм розгляду скарг (GRM), канали залучення зацікавлених сторін тощо), які мають довіру, є прийнятними для Світового банку та мають спроможність забезпечити впровадження заходів, що фінансуються коштом проекту. Мінекономіки, як установа, що відповідає за впровадження проекту «Посилення спроможності Державного аграрного реєстру в Україні» (P506719), має великий досвід та міцний інституційний потенціал, набутий під час підготовки та впровадження проекту «Екстрений проект надання інклюзивної підтримки для відновлення сільського господарства України» (Ukraine Agriculture Recovery Inclusive Support Emergency - ARISE).

Загальна відповідальність за реалізацію проекту, включаючи екологічні та соціальні аспекти (E&S), покладається на Групу управління проектом (ГУП), створену при Мінекономіки.

Більшість заходів ПЗЗС у межах Проєкту здійснюватимуться фахівцем з комунікацій ГУП із використанням приміщень, наявних комунікаційних каналів та інформаційних ресурсів Мінекономіки й не потребуватимуть додаткового фінансування від Проєкту. У разі виникнення потреби в додаткових ресурсах для підготовки друкованих матеріалів або проведення офлайн-заходів відповідні витрати покриватимуться за статтею «Операційні витрати» Плану закупівель у межах Компонента 2 Проєкту.

5.2. Функції управління та розподіл відповідальності

Основним органом, відповідальним за проведення заходів із залучення зацікавлених сторін, є Група управління проєктом (ГУП) при Мінекономіки.

ГУП співпрацюватиме з Держгеокадастром / ДП «Центр ДЗК», Департаментом документообігу та контролю Мінекономіки, зовнішнім контакт-центром ДАР, а також із довіреними посередниками (громадськими організаціями, органами місцевого самоврядування, асоціаціями фермерів) з метою врегулювання звернень і скарг, пов'язаних із діяльністю в межах проєкту, що надходять через канали Мінекономіки.

Заходи із залучення зацікавлених сторін у межах проєкту документуватимуться шляхом підготовки піврічних звітів про стан реалізації проєкту.

6. Механізм розгляду скарг (GRM)

Головна мета GRM полягає в тому, щоб сприяти своєчасному, ефективному та результативному розгляду звернень та вирішенню скарг, що задовольняє всі залучені сторони.

Механізм розгляду скарг також охоплюватиме скарги та апеляції, подані фермерами, а також іншими зацікавленими сторонами. Це включає питання, пов'язані з доступом до послуг ДАР, доступом до відповідної інформації, можливими технічними проблемами системи ДАР та іншими питаннями відповідно до вимог ESS2 та ESS10.

6.1. Опис GRM

Мета:	Посилити прозорість та підзвітність перед бенефіціарами, а також надати канали для зацікавлених сторін проєкту для надання зворотного зв'язку та/або висловлення скарг, пов'язаних з діяльністю, що підтримується Проєктом.
Цілі:	Виявлення та розв'язання проблем, що впливають на Проєкт; зменшення ризику ненавмисного впливу Проєкту на громадян/бенефіціарів; отримання зворотного зв'язку та навчання для поліпшення впливу проєкту.

Заходи:	Отримувати, реєструвати, оцінювати та розглядати скарги та занепокоєння від сторін, що зазнали впливу Проекту, та громадян на рівні проекту, а також за потреби передавати їх для подальшого реагування.
Сфера застосування:	GRM буде доступний для зацікавлених сторін проекту (особливо бенефіціарів проекту та тих, на кого проект прямо чи опосередковано впливає, позитивно чи негативно) та інших зацікавлених сторін для подання запитань, коментарів, пропозицій та/або скарг, або надання будь-якого зворотного зв'язку щодо всіх заходів, що фінансуються проектом.
Структура впровадження:	GRM Проекту керує Мінекономіки через ГУП. ГУП співпрацюватиме з Департаментом управління та контролю документів Мінекономіки, зовнішнім кол-центром ДАР та довіреними посередниками (неурядовими організаціями, місцевими органами влади, асоціаціями фермерів) для вирішення будь-яких скарг, пов'язаних з діяльністю за Проектом, що надходять через канали Мінекономіки.
Правова основа:	Процедура звернень, скарг та рекомендацій громадян визначена в Законі «Про звернення громадян» та змінах до нього, внесених поправкою 2015 року щодо електронних петицій. Відповідно до згаданого закону та статті 40 Конституції, Проект пропонує такі канали, через які всі зацікавлені сторони можуть подавати скарги щодо діяльності, що фінансується проектом.

Процедура розгляду скарг

Поширення GRM	Інформація, включена до ПЗЗС та доступна на вебсайтах Мінекономіки та ДАР, поширюється в комунікаціях із зацікавленими сторонами. Мінекономіки поширюватиме інформацію про GRM серед таких категорій, як дрібні та середні фермери, уповноважені банки та фінансові установи, органи місцевого самоврядування, асоціації фермерів та неурядові організації.
Канали для подання скарг	Мінекономіки <ul style="list-style-type: none"> ● Телефон: +380 44 596 67 66 ● Електронна пошта: zvernennya@me.gov.ua ; ● Через онлайн-форму на офіційній вебсторінці МЕЕА: https://me.gov.ua/Feedback/SendMessage?lang=uk-UA&tag=ZvorotniiZviazok ● Письмово: 01008, Україна, м. Київ, вул. Грушевського, 12/2 ● Особисто: за вищевказаними адресами або за адресами, на які останній делегував повноваження

	<ul style="list-style-type: none"> • Інше: Скарги до ГУП (через зустрічі Проекту) <p>Служба підтримки/гаряча лінія ДАР</p> <ul style="list-style-type: none"> • Телефон : +380 44 224 59 33; +380 44 339 92 15 • Електронна пошта : support@dar.gov.ua <p>Урядовий контакт-центр</p> <ul style="list-style-type: none"> • Телефон: 1545 <p>З питань, пов'язаних з корупцією, та анонімних скарг:</p> <p>Телефон: +380 44 200 47 47</p> <p>Портал для викривачів: https://whistleblowers.nazk.gov.ua</p> <p>Конфіденційність буде забезпечена в усіх випадках, зокрема коли особа, яка подає скаргу, відома.</p>
<p>Сортування, обробка</p>	<p>Координатор у Мінекономіки (Департамент управління та контролю документів), реєструє скаргу відповідно до внутрішніх правил Мінекономіки (затверджених наказом від 28.09.2020 № 1900). Після отримання скарги в рамках Проекту, Керівник ГУП негайно повідомляється про отриману скаргу та пересилає скаргу особі, відповідальній за її розгляд у ГУП.</p> <p>Координатор у кол-центрі ДАР, який отримує скаргу, реєструє її за допомогою внутрішньої системи реєстрації звернень користувачів та пересилає до ГУП Мінекономіки. Після отримання скарги в рамках Проекту, керівник ГУП негайно повідомляється про отриману скаргу та пересилає скаргу особі, відповідальній за її розгляд у ГУП.</p> <p>Спеціаліст із соціальних питань реєструє скаргу в журналі скарг. Шаблон журналу скарг міститься у Додатку.</p> <p>Уповноважений співробітник ГУП реєструє скаргу та проводить попередній розгляд протягом трьох (3) робочих днів, після чого передає її стороні, відповідальній за вжиття заходів у ГУП/Мінекономіки.</p>
<p>Визнання та подальші дії</p>	<p>Особа/відділ, відповідальний за розгляд скарги, збирає та вивчає усі факти, пов'язані з поданням скарги. Процес може включати зустрічі/віртуальні консультації зі скаржником (за потреби) та іншими особами, які можуть зробити свій внесок у розв'язання проблеми. Термін розгляду може бути продовжено до 30 робочих днів, і скаржника необхідно повідомити про це протягом 15 робочих днів, незалежно від того, чи: потрібні додаткові консультації для відповіді на скаргу; скарга містить складний обсяг інформації, і для відповіді необхідно вивчити додаткові матеріали.</p>

	<p>Після завершення розслідування відповідь буде надано Скаржнику. Спеціаліст із соціальних питань зафіксує вжиті заходи у журналі скарг.</p>
<p>Перевірка, розслідування</p>	<p>Розслідування скарги проводить Координатор проекту, який визначає ресурси та обов'язки для розслідування скарги, включаючи збір фактів для отримання чіткого розуміння обставин, що стосуються скарги. Розслідування/подальші дії можуть включати відвідування місць, перегляд документів та зустріч з тими, хто може розв'язати проблему. Координатор проекту формулює запропоноване рішення та повідомляє його заявнику не пізніше ніж через 15 днів після його отримання.</p> <p>Скарги, що потребують додаткової оцінки, розглядаються та вирішуються не пізніше одного місяця з моменту їх надходження (стаття 20 Закону України «Про звернення громадян»)</p> <p>Скарги, що потребують додаткової оцінки, розглядаються та вирішуються не пізніше одного місяця з моменту надходження (стаття 20 Закону України «Про звернення громадян»).</p>
<p>Розгляд скарг щодо SEA/SH</p>	<p>Проект розробить процедури розгляду чутливих і конфіденційних звернень, зокрема тих, що стосуються сексуальної експлуатації та насильства/сексуальних домагань (SEA/SH), відповідно до Настанови з належної практики Світового банку щодо запобігання та реагування на SEA/SH у межах Рамкової екологічної та соціальної політики (ESF).</p> <p>Процедура забезпечить (i) конфіденційне направлення постраждалих до служб підтримки (медична, юридична, психосоціальна, служба безпеки та інша допомога) на основі згоди, потреб та побажань постраждалих; (ii) зв'язок з національною правовою системою (на основі згоди постраждалих, якщо повідомлення до правоохоронних органів не є обов'язковим в Україні). На відміну від інших типів питань, механізми розгляду скарг щодо SEA/SH не проводять розслідування, не роблять жодних оголошень і не оцінюють правдивість звинувачень; та (iii) визначення ймовірності того, що звинувачення у SEA/SH стосуються Проекту. Якщо інцидент SEA/SH підтверджується, роботодавець повинен вжити коригувальних заходів проти винуватця.</p>
<p>Ескалація та апеляція</p>	<p>Скарги, які не можуть бути вирішені протягом одного місяця, передаються керівнику або заступнику організації для визначення необхідного терміну їх розгляду та повідомлення про це особі, яка подала скаргу (загальний термін розв'язання питань, порушених у скарзі, не може перевищувати сорока п'яти днів).</p> <p>Якщо заявник не задоволений запропонованим рішенням щодо скарги. Після того як було запропоновано всі можливі способи вирішення скарги, і</p>

	якщо заявник все ще не задоволений, його слід повідомити про його право на звернення до суду.
Відповідь скаржнику	<p>Скаржника буде повідомлено про результати перевірки листом або електронною поштою, одразу після їх отримання. Відповідь має ґрунтуватися на матеріалах розслідування та, за потреби, містити посилання на національне законодавство.</p> <p>Письмові/електронні відповіді надаються на основі матеріалів розслідування у встановлені законодавством терміни (до 30 календарних днів; з повідомленням про продовження протягом 15 робочих днів, якщо це можливо).</p>
Моніторинг та звітність	<p>Проект підготує піврічний звіт про результати GRM, журнал скарг, що включає будь-які пропозиції та запитання, для команди проекту та керівництва, а також перегляне статус скарг, щоб відстежити ті, які ще не вирішені, та запропонувати будь-які необхідні коригувальні дії.</p> <p>ГРП веде централізований журнал обліку скарг (записи з рівнів 1–2 періодично консолідуються).</p> <p>Для управління Проектом готуються піврічні звіти генерального менеджера, які використовуються для відстеження незавершених/невирішених справ і пропонування заходів щодо усунення недоліків.</p>
Навчання	Мінекономіки проведе навчання для співробітників Департаменту управління та контролю документів Міністерства та інших відповідних департаментів; фахівців зовнішнього кол-центру ДАР, асоціації фермерів та неурядових організацій щодо GRM проекту, включно з механізмами для анонімних скарг та вимогами WB ESS10, пов'язані з GRM.
Звіти про прогрес, подані до Світового банку	<p>У піврічних звітах про реалізацію проектів, що подаються до Банку, Мінекономіки надаватиме інформацію про таке:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Стан створення GRM (процедури, персонал, підвищення обізнаності тощо); • Кількісні дані про кількість отриманих скарг, кількість скарг, що були релевантними, та кількість вирішених скарг; • Якісні дані про тип скарг та надані відповіді щодо питань, які залишилися невирішеними; • Кількісні дані щодо кількості скарг на SA/SH; <ul style="list-style-type: none"> – Час, витрачений на вирішення скарг; – Кількість скарг, вирішених на найнижчому рівні, піднятих до вищих рівнів; – Будь-які конкретні проблеми, що виникають з процедурами/персоналом або використанням;

	<ul style="list-style-type: none"> – Фактори, які можуть впливати на використання системи GRM/зворотного зв'язку з бенефіціарами; – Будь-які вжиті коригувальні заходи.
<p>Звернення до GRS Світового банку</p>	<p>Громади та окремі особи, які вважають, що на них негативно вплинув Проєкт, що підтримується Світовим банком, можуть подавати скарги до зазначеного вище механізму розгляду скарг Проєкту (GRM) або до Служби розгляду скарг Світового банку (Grievance Redress Service, GRS).</p> <p>GRS забезпечує оперативний розгляд отриманих скарг з метою розв'язання питань, пов'язаних із реалізацією проєкту.</p> <p>Громади та особи, на яких впливає проєкт, також можуть подати скаргу до незалежної Інспекційної панелі Світового банку, яка визначає, чи мала місце шкода або, чи могла вона виникнути внаслідок недотримання Світовим банком своїх політик і процедур.</p> <p>Скарги можуть бути подані у будь-який час після того, як відповідні питання були безпосередньо доведені до відома Світового банку, а керівництву Банку було надано можливість надати відповідь.</p> <p>Інформацію про порядок подання скарг до корпоративної Служби розгляду скарг Світового банку (GRS) можна знайти за посиланням:</p> <p>http://www.worldbank.org/en/projects-operations/products-and-services/grievance-redress-service.</p>

У межах проєкту буде створено та забезпечено функціонування ефективного Механізму розгляду скарг для працівників проєкту відповідно до вимог ESS2, який дозволить працівникам інформувати керівництво про трудові питання, порушення трудових прав та інші пов'язані з роботою проблеми без ризику застосування заходів у відповідь або переслідування.

Цей механізм використовуватиме ті самі канали подання звернень, що й загальний Механізм розгляду скарг проєкту (GM), однак передбачатиме окремі процедури розгляду скарг, пов'язаних із трудовими відносинами. Детальний опис механізму буде наведено в Операційному посібнику проєкту.

Світовий банк та Отримувач не допускають будь-яких форм репресій або переслідування щодо зацікавлених сторін проєкту, які висловлюють свої погляди або занепокоєння стосовно проєктів, що фінансуються Банком.

7. Моніторинг та звітність

7.1. Короткий огляд того, як буде здійснюватися моніторинг та звітність щодо впровадження ПЗЗС

Мінекономіки вестиме базу даних та реєстр заходів, що міститимуть інформацію про всі проведені публічні консультації, розкриття інформації та отримані скарги впродовж реалізації Проекту. Зазначена інформація надаватиметься для публічного ознайомлення за запитом.

Мінекономіки також здійснюватиме постійний моніторинг належної реалізації всіх інструментів екологічних і соціальних гарантій, зокрема Плану взаємодії із зацікавленими сторонами (SEP), Планів управління екологічними та соціальними аспектами (ESMP) та Механізму розгляду скарг (GRM), розроблених у межах Проекту.

Мінекономіки готуватиме та подаватиме Світовому банку та іншим зацікавленим сторонам піврічні звіти про хід реалізації Проекту, які міститимуть інформацію про заходи із залучення зацікавлених сторін, зокрема:

- Проведені заходи;
- Заходи з інформування громадськості (зустрічі із зацікавленими сторонами та інформаційні повідомлення);
- Записи до журналу скарг;
- Нові групи зацікавлених сторін (якщо доречно).

7.2. Звітування перед групами зацікавлених сторін

ПЗЗС буде періодично переглядатися та оновлюватися за необхідності під час реалізації проекту. Піврічні зведення та внутрішні звіти щодо скарг, запитів та пов'язаних з ними інцидентів, разом зі станом впровадження пов'язаних коригувальних/профілактичних заходів, будуть зібрані відповідальним персоналом та передані вищому керівництву проекту. Піврічні зведення забезпечать механізм для оцінки як кількості, так і характеру скарг та запитів на інформацію, а також здатності Проекту своєчасно та ефективно їх вирішувати. Інформація про заходи щодо взаємодії з громадськістю, здійснені Мінекономіки протягом року, може бути доведена до відома зацікавлених сторін шляхом публікації звітів та публікацій на офіційних вебсайтах Мінекономіки та ДАР. Інформація про GRM буде публічно розкрита через канали Мінекономіки та ДАР.

Додаток 1 Записи зустрічей або консультацій

Звіт про консультації щодо Плану залучення зацікавлених сторін

Дата консультацій

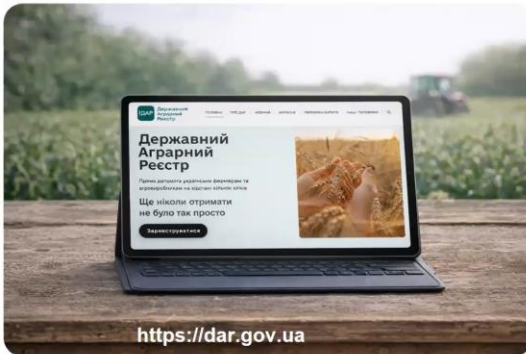
27 лютого 2026 року

Формат: онлайн-консультації (Zoom)

План залучення зацікавлених сторін (ПЗЗС)



Розроблено відповідно до ESS10 Світового банку



Цілі:

- Забезпечення інклюзивності
- Прозоре розкриття інформації
- Постійні консультації
- Захист вразливих груп
- Ефективний механізм скарг

Очікувані результати:

- Розширення доступу до підтримки дрібних і середніх фермерів
- Зменшення цифрового виключення
- Підвищення прозорості
- Збільшення довіри до державних інструментів підтримки
- Підготовка до впровадження стандартів САП ЄС

7

Таблиця 1. Протокол консультацій

Зацікавлена сторона (група або окрема особа)	Дата консультацій	Зведений огляд відгуків	Відповідь команди з реалізації проекту	Подальші дії / Наступні кроки	Графік / дата подальших дій
Дрібні та середні фермери: ФОП Петрович І.І.; ФОП Гезей; ФГ; ФГ «Українець-Агро»; ТОВ «АМАЛ-АГРО»; ТОВ «Українська молочна компанія»; ТОВ «РОСТІМ АГРО»; ПрАТ «Комбінат "Тепличний"»; СФГ Шанс; Агрофірма "ДіМ"; ТОВ "Грінвіл ЛТД"; Панфільська дослідна станція ННЦ "ІЗ НААН" ТОВ "РОСТІМ АГРО" ТОВ СВК Світанок ДП ДГ	27.02.2026			Продовження консультацій із представниками фермерської спільноти під час реалізації проекту.	Під час реалізації проекту

"Шевченківське"; ТОВ АГРОТРЕЙД-2000; KMZ Industries;					
Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України Департамент сільського розвитку	27.02.2026	Представлено презентацію щодо цілей проекту, розвитку Державного аграрного реєстру (ДАР) та впровадження ключових елементів ІСАК (LPIS, GSA, AMS).	Представники Мінекономіки надали роз'яснення щодо цілей проекту, структури та планів розвитку функціональності ДАР.	Врахування коментарів зацікавлених сторін при подальшому доопрацюванні проекту та ПЗЗС.	Березень 2026 року
Уповноважені банки та фінансові установи: АТ «Кредитвест Банк».	27.02.2026			Подальше інформування щодо розвитку функціональності ДАР та можливостей інтеграції з фінансовими інструментами підтримки.	Під час реалізації проекту
Місцеві органи влади (ОВА, громади): Фастівська РВА; Департамент АПР Запорізької ОДА; Департамент АПР та земельних відносин Донецької ОДА; Бориспільська РВА; Департамент ПРО Сумської ОДА; Департамент АПР Тернопільської ОВА; Департамент АПР Волинської ОДА Департамент АПР Харківської ОДА; Департамент економічного розвитку Дніпропетровської ОДА; Департамент АПР	27.02.2026			Продовження інформування місцевих органів влади щодо функціонування ДАР та можливостей використання системи для інформування фермерів.	Під час реалізації проекту

Івано-Франківської ОДА; Конотопська міська рада; Тростянецька міська рада; Всеукраїнська асоціація ОТГ; КП ТМР "Агенція місцевого розвитку"; Управління економічного розвитку Роменської міської ради; Департамент АПР Рівненської ОДА					
Кабінет Міністрів України / центральні органи влади: Офіс підтримки реформ Кабінету Міністрів України; Центр гуманітарного розмінування	27.02.2026	Старший менеджер Офісу підтримки реформ Кабінету Міністрів України Андрій Мартин поставив питання щодо використання земельних та просторових даних у системі ДАР та інтеграції геопросторових інструментів для підвищення точності перевірки заявок на державну підтримку.	Представники Мінекономіки пояснили, що у межах проекту передбачено розвиток геопросторових компонентів системи, зокрема пілотування LPIS та розвиток геопросторової заявки (GSA).	Врахування коментарів під час подальшого розвитку геопросторових компонентів системи ДАР.	Під час реалізації проекту
Держгеокадастр/ Центр ДЗК: Державне підприємство «Центр державного земельного кадастру»				Подальша координація щодо використання ДАР для адміністрування програм підтримки фермерів.	Під час реалізації проекту
Донори та партнери з розвитку: Проєкт ЄС IPRSA-3; Світовий Банк	27.02.2026			Подальше інформування про хід реалізації проекту та результати консультацій.	Під час реалізації проекту

<p>Асоціації фермерів та кооперативи: Український клуб аграрного бізнесу (УКАБ); ГС «Всеукраїнська Аграрна Рада»; ОК «Господар» / СК «Зерновий»; ГО Глобинська асоціація фермерів і приватних землевласників; Насіннева асоціація України</p>	<p>27.02.2026</p>	<p>Представник кооперативу ОК «Господар» Сергій Курдицький відзначив позитивний досвід використання ДАР для подання заявок на програми підтримки. Було також зазначено, що під час запуску деяких програм виникали технічні труднощі через високе навантаження на систему. Було запропоновано приділяти більше уваги комунікації з користувачами, створювати відеоінструкції, а також розвивати альтернативні канали комунікації, зокрема у мережі Tik Tok.</p>	<p>Представники Мінекономіки пояснили, що ці труднощі були пов'язані з перевантаженням систем автентифікації під час масового подання заявок. Було зазначено, що ці питання враховані під час модернізації системи.</p>	<p>Враховання коментарів зацікавлених сторін при подальшому доопрацюванні проекту та ПЗЗС.</p> <p>Подальше вдосконалення технічної інфраструктури ДАР та посилення інформаційної підтримки користувачів.</p>	<p>Березень 2026 року</p> <p>Під час реалізації проекту</p>
--	-------------------	---	---	--	---

<p>Місцеві та міжнародні неурядові організації / аналітичні центри: Київська школа економіки; Бізнес-мережа сільських жінок; Caritas Ukraine; Національний університет біоресурсів і природокористування України Catholic Relief Services; Mercy Corps; IREX; БФ Жіночі можливості в Україні; Empower AgriWomen</p>	27.02.2026			Подальше інформування та залучення до консультацій у ході реалізації проекту.	Під час реалізації проекту
<p>Український державний фонд підтримки фермерських господарств Головне управління УДФ</p>	27.02.2026			Подальша координація щодо використання ДАР для адміністрування програм підтримки фермерів.	Під час реалізації проекту
<p>Анонімний учасник консультацій (письмове питання у чаті)</p>	27.02.2026	У чаті під час консультацій було поставлено питання щодо механізмів подання звернень та скарг у рамках проекту.	Олег Вітюк пояснив, що у рамках проекту функціонуватиме механізм розгляду звернень (GRM), передбачений Планом залучення зацікавлених сторін.	Інформація про механізм подання звернень буде додатково поширена через офіційні канали комунікації.	Під час реалізації проекту
<p>Анонімний учасник консультацій (онлайн форма зворотного зв'язку після консультацій)</p>	02.03.2026	Серед пропозицій – розширення функціоналу системи (знімки полів, звітність, довідки), визначення Центру ДЗК адміністратором ДАР, створення	Пропозиції будуть враховані під час підготовки технічних завдань на удосконалення системи. Відповідні зміни щодо розширення співпраці за	Подальше інформування та залучення до консультацій у процесі реалізації проекту. Врахування коментарів зацікавлених сторін при	Під час реалізації проекту Березень 2026 року

		<p>постійної бюджетної програми для адміністрування системи, розвиток законодавства щодо дистанційного зондування Землі, співпраця з науковими установами та розвиток навчальних програм. Також запропоновано додати функції, пов'язані з даними ДЗЗ, меліоративними системами, масовою оцінкою земель та навчальними кабінетами користувачів.</p>	<p>науково-освітніми установами будуть внесені до ПЗЗС</p>	<p>подальшому доопрацюванні проекту та ПЗЗС.</p>	
<p>Учасник консультацій (онлайн форма зворотного зв'язку після консультацій)</p>	<p>02.03.2026</p>	<p>Серед пропозицій - посилення міжвідомчої координації, удосконалення нормативно-правової бази для обміну даними, а також навчання користувачів. Також запропоновано розширити інтеграцію ДАР з іншими державними реєстрами, розвивати аналітичний функціонал системи та посилити кіберзахист.</p>	<p>Пропозиції будуть враховані під час підготовки технічних завдань на удосконалення системи.</p>	<p>Подальше інформування та залучення до консультацій у процесі реалізації проекту.</p>	<p>Під час реалізації проекту</p>

Учасник консультацій (онлайн форма зворотного зв'язку після консультацій)	02.03.2026	Серед пропозицій – забезпечення зручності користування системою для малих і середніх агровиробників та врахування можливості фіксації пошкоджених або забруднених земель у зв'язку з воєнними діями. Також висловлено побажання успіху у реалізації проекту.	Пропозиції будуть враховані під час підготовки технічних завдань на удосконалення системи.	Подальше інформування та залучення до консультацій у процесі реалізації проекту.	Під час реалізації проекту
--	------------	--	--	--	----------------------------

Таблиця 2. Зареєстровані учасники публічних консультацій

№	Прізвище	Ім'я	Організація	Посада
1	Сімчера	Василь	Укрдержфонд	Заступник генерального директора
2	Гопка	Максим	УКАБ	Аналітик
3	Черниш	Сергій	Проект ЄС IPRSA-3	Старший експерт з питань євроінтеграції
4	Татаркін	Костянтин	IREX	Радник
5	Курдицький	Сергій	ОК "Господар" / СК "Зерновий"	виконавчий директор
6	Мартин	Андрій	Офіс реформ Кабінету Міністрів України	старший проєктний менеджер (аграрна та земельна політика)
7	Волошин	Валерій	Департамент агропромислового розвитку та земельних відносин Донецької облдержадміністрації	Начальник відділу
8	Бондарчук	Валерій	ГС Бізнес Мережа Сільських Жінок	Провідний радник з правових питань та адвокації
9	Троцька	Катерина	IPRSA 3 project	NK expert
10	Сепета	Віра	Департамент агропромислового розвитку Запорізької облдержадміністрації	головний спеціаліст
11	Соколов	Михайло	ГС Всеукраїнська Аграрна Рада	заступник голови
12	Suarez	Daniela	Catholic Relief Services	Program Manager
13	Літвінов	Валентин	КШЕ	дослідник

14	Марков	Руслан	Mercy Corps	Провідний радник з аграрних питань
15	Волошин	Іван	ТОВ «АМАЛ-АГРО»	Директор
16	Широконос	В'ячеслав	ПрАТ "Комбінат "Тепличний"	перший заступник Голови правління
17	Кулаковська	Наталія	KMZ Industries	Директорка з маркетингу
18	Невмержицький	Василь	АТ Кредитвест БАНК	Директор департаменту стратегічного розвитку та партнерств
19	Здоровець	Сергій	Фастівська РДА	Головний спеціаліст
20	Єгорова	Світлана	ФГ	голова
21	Мілнз	Джон	IPRSA-3	Керівник проекту
22	Живков	Горан	IPRSA-3	Старший експерт
23	Петрович	Іван	ФОП Петрович І.І.	Інженер-землевпорядник
24	Мошук	Микола	Фермерське господарство "Українець-Агро"	Директор
25	Гезей	Олександр	ФОП Гезей	Підприємець
26	Самойлик	Юлія	МБФ "Карітас України"/ ICF "Caritas Ukraine"	Провідний експерт департаменту економічного відновлення/Leading Expert of Economic Recovery Department
27	Приходько	Антон	ФОП Приходько Антон Євгенійович	Директор
28	Касян	Ганна	ТОВ "Українська молочна компанія"	Директор з правових питань
29	Пискун	Олена	ТОВ "РОСТІМ АГРО"	фінансовий директор
30	Тупчій	Віталій	ТОВ СВК Світанок	Директор
31	Шевчук	Олена	ДП ДГ "Шевченківське"	Головний бухгалтер
32	Бондар	Лариса	ТОВ АГРОТРЕЙД-2000	Заступник директора
33	Кіясь	Олена	Департамент АПР та ЗВ Донецької ОДА	Заступник директора
34	Будейчук	Ольга	Всеукраїнська асоціація ОТГ	Експерт платформи "Сільський розвиток: земельні відносини"
35	Попов	Володимир	World Bank	IT coordinator
36	Федишина	Оксана	Департамент агропромислового розвитку Харківської обласної (військової) адміністрації	начальник відділу землеробства, насінництва, інженерно-технічної роботи та охорони праці управління виробництва сільськогосподарської продукції Департаменту агропромислового розвитку Харківської обласної державної (військової) адміністрації

37	Дудник	Тарас	Департамент економічного розвитку Дніпропетровської обласної (військової) адміністрації	Начальник відділу
38	Харченко	Вікторія	Карітас України	Фахівець з управління проєктами
39	Масюк	Олександр	Департамент агропромислового розвитку Харківської обласної державної (військової) адміністрації	Начальник відділу тваринництва та селекційно-плеємної роботи
40	Недак	Влада	БФ Жіночі можливості в Україні	Засновниця, директор
41	Котляр	Олексій	ГО Глобинська асоціація фермерів і приватних землевласників	Виконавчий директор
42	Паніна	Наталія	Бориспільська РВА	Начальник відділу економіки, агропромислового розвитку, транспорту та зв'язку
43	Шпак	Оксана	Департамент агропромислового розвитку Волинської ОДА	Начальник відділу
44	Тимощук	Олена	департамент агропромислового розвитку Волинської ОДА	головний спеціаліст відділу розвитку сільських територій
45	Пилипенко	Ірина	Департамент ПРО Сумської ОДА	головний спеціаліст
46	Ківер	Анастасія	ТОВ "Грінвіл ЛТД"	Фінансовий директор
47	Марченко	Сергій	Агрофірма "ДіМ"	Директор
48	Григоренко	Сюзанна	Насіннева асоціація України	директор
49	Колядюк	Віолетта	Департамент агропромислового розвитку Рівненської ОДА	Заступник директора
50	Перепелиця	Леонід	Державне підприємство «Центр державного земельного кадастру»	Т.в.о. генерального директора
51	Костенко	Сергій	СФГ Шанс	Голова
52	Смик	Аліна	Департамент АПК Харківської обласної військової адміністрації	головний спеціаліст відділу землеробства
53	Губка	Ірина	Управління економічного розвитку Роменської міської ради	Головний спеціаліст
54	Мальована	Тетяна	Центр гуманітарного розмінування	провідний юристконсульт
55	Корж	Людмила	Тростянецька міська рада	начальник відділу економічного розвитку, залучення інвестицій та міжнародної діяльності ТМР

56	Гапеєва	Людмила	Конотопська міська рада	Начальник управління економіки
57	Коноз	Ігор	КП ТМР "Агенція місцевого розвитку"	Заступник директора
58	Левчук	Людмила	Департамент агропромислового розвитку Волинської ОДА	начальник відділу
59	Євсюков	Тарас	Національний університет біоресурсів і природокористування України	Завідувач кафедри геодезії та картографії
60	Стахів	Володимир	Департамент АПР Тернопільської ОВА	Директор департаменту
61	Ярошонок	Ольга	Департамент агропромислового розвитку ІФ ОДА	головний спеціаліст відділу розвитку агропромислового комплексу та сільських територій
62	Лещишин	Надія	Департамент агропромислового розвитку Івано-Франківської ОДА	начальник відділу рослинництва
63	Антонюк	Роман	Департамент агропромислового розвитку Івано-Франківської ОДА	провідний спеціаліст
64	Сухоставець	Андрій	Swisscontact	"Empower AgriWomen"
65	Данильців	Ярослава	Департамент агропромислового розвитку Івано-Франківської ОДА	Головний спеціаліст відділу бюджетного фінансування, бухгалтерського обліку та звітності управління бухгалтерського обліку та розвитку сільських територій
66	Торган	Руслан	Департамент агропромислового розвитку Івано-Франківської ОДА	заступник директора департаменту
67	Nanevski	Vangel	IPRSA 3	Senior Paying Agency expert
68	Шуміліна	Олександра	Департамент агропромислового розвитку	Головний спеціаліст
69	Пінчук	Олексій	Мінекономіки	Директор департаменту сільського розвитку
70	Вітюк	Олег	Мінекономіки	Заступник директора департаменту сільського розвитку
71	Горпиненко	Яна	Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України	Головний спеціаліст відділу координації програм сільського розвитку
72	Горпиненко	Владислав	Мінекономіки	Головний спеціаліст департаменту сільського розвитку

73	Зубко	Яна	Міністерство економіки, довілля та сільського господарства України	Начальник відділу залучення підтримки до аграрного сектору
74	Іващенко	Поліна	Міністерство економіки, довілля та сільського господарства України	Заступник директора департаменту сільського розвитку
75	Мельницький	Євген	Го з Прав людини	Заступник голови
76	Здоровець	Сергій	Фастівська РДА	головний спеціаліст
77	Пустовойтова	Наталія	Панфільська дослідна станція ННЦ "ІЗ НААН"	Головний бухгалтер

Таблиця 3. Оцінка консультацій згідно з Формою зворотного зв'язку

Після консультації усім учасникам було надіслано посилання на онлайн-форму зворотного зв'язку. Форма була анонімною. Форму заповнили **3 учасники** публічних консультацій.

Учасникам було запропоновано оцінити кілька аспектів проєкту за **шкалою від 1 до 7**

Питання	Середня оцінка
Необхідність подальшого розвитку та розширення функціоналу ДАР	6,33
Наскільки консультації допомогли зрозуміти проєкт	5,67
Очікуваний вплив проєкту на систему державної підтримки сільського господарства	6,67
Важливість публічних консультацій для успішної реалізації проєкту	6,00

Додаток 2. Форма журналу реєстрації скарг

В рамках проекту буде розроблено просту базу даних для управління та моніторингу скарг. Документація щодо скарг включатиме:

- ім'я та контактні дані заявника;
- дата та характер скарги;
- група, відповідальна за розгляд скарги;
- будь-які вжиті подальші дії;
- запропоноване вирішення скарги; та
- як і коли відповідні рішення щодо Проекту були повідомлені скаржникам.

Для усних скарг скаржнику буде запропоновано подати письмову скаргу/претензію або скористатися номером телефону та адресою електронної пошти, призначеними для скарг щодо Проекту, щоб його було направлено до відповідних співробітників/груп для належного вирішення скарг.

Журнал скарг буде подаватись до Банку для розгляду раз на пів року як частина звіту про хід виконання проекту або на запит Банку.

Додаток 3. Перелік зацікавлених сторін

#	Ім'я	Вебсайт
Уряд України		
1	Український державний фонд підтримки фермерських господарств (національна Виплатна агенція) та його регіональні відділення	https://www.facebook.com/ukrderzhfond/
2	Центр гуманітарного розмінювання	https://uachd.gov.ua/en/kontakti/
3	Фонд часткового гарантування кредитів у сільському господарстві	https://pcgf.com.ua/
4	Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру (ДГК)	https://land.gov.ua/
5	ДП «Центр Державного земельного кадастру» (Центр ДЗК)	https://dzk.gov.ua/
6	Фонд розвитку підприємництва (Національне агентство розвитку)	https://bdf.gov.ua/
7	Міністерство у справах ветеранів України	https://mva.gov.ua/en
8	Офіс реформ Кабінету Міністрів України	https://www.kmu.gov.ua/en/reforms-delivery-office-cabinet-ministers-ukraine
Донори та партнери з розвитку		
9	ФАО (Продовольча та сільськогосподарська організація ООН)	https://www.fao.org/countryprofiles/index/en/?is_o3=ukr
10	Проект «Інституційна та політична реформа для дрібного сільського господарства» (IPRSA)	https://www.niras.com/projects/iprsa-empowers-ukraine-s-smallholding-farmers/
11	Система сільськогосподарських знань та інновацій України (AKIS)	https://www.facebook.com/AKISUkraine/
12	Представництво Європейського Союзу в Україні	https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine_en?s=232
Національні та місцеві ЗМІ		
13	Економічна правда (Українська правда – Економіка)	https://www.epravda.com.ua/
14	LIGA.net (Бізнес/Економіка)	https://www.liga.net/
15	Mind.ua (Бізнес/Економіка)	https://mind.ua/en/
16	NV (New Voice) (Бізнес/Економіка)	https://nv.ua/
17	Форбс Україна (Бізнес/Економіка)	https://forbes.ua/
18	Латифундист (Agri media)	https://latifundist.com/en
19	AgroPortal.ua (Агромедіа)	https://agroportal.ua/
20	Агравері (Агро медіа)	https://agravery.com/
21	AgroTimes (агромедіа)	https://agrotimes.ua/
22	АПК-Інформ (агроринки / аналітичні ЗМІ)	https://www.apk-inform.com/en/
Асоціації фермерів та кооперативи		
23	Всеукраїнська аграрна рада (ВАР)	https://uacouncil.org/en

24	Асоціація фермерів та приватних землевласників України	https://farmer.co.ua/en
25	Український клуб агробізнесу	https://ucab.ua/en/home/
26	Всеукраїнський конгрес фермерів	https://farmers.org.ua/
27	Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України	http://www.dorada.org.ua/
28	Кооперативний зерновий проект	https://www.zerno.org.ua/
29	Українська кооперативна федерація	https://www.ukrcoopfederation.org.ua/en/
Інші відповідні асоціації		
30	Асоціація фахівців із землеустрою	https://afz.com.ua/
31	Асоціація ГІС України	https://www.facebook.com/GISAssociationUkraine/
32	УкрГЕО	https://ukrgeo.ua/
33	Асоціація ІТ Україна	https://itukraine.org.ua/
34	Незалежна асоціація українських банків	https://nabu.ua/
Місцеві та міжнародні неурядові організації		
<u>Жінки-фермери / гендерно-орієнтовані організації</u>		
35	Український жіночий фонд (UWF)	https://uwf.org.ua/en/
36	Рада жінок-фермерів	https://www.facebook.com/UWFC.Z/
37	Жінки в агробізнесі України	https://www.projectkesher.org/the-womens-opportunity-fund
37	Бізнес-мережа сільських жінок України (RWBN)	https://www.facebook.com/rwbn.ua
<u>Ветерани / ВПО / вразливі групи підтримують неурядові організації</u>		
39	Фонд ветеранів України	https://veteranfund.com.ua/en/
40	Програма реінтеграції ветеранів IREX	https://veteran-reintegration.in.ua/en/
41	Ветеранська громада України "Серцевир"	https://www.sercevir.com/en/golovna-eng/
42	Право на захист (R2P)	https://r2p.org.ua/en
43	People in need (Ukraine)	https://ukraine.peopleinneed.net/
44	Товариство Червоного Хреста України	https://redcross.org.ua/
45	Карітас України	https://caritas.ua/
46	World Vision Ukraine	https://www.wvi.org/emergencies/ukraine
47	Mercy Corps	https://www.mercycorps.org/where-we-work/ukraine
48	CARE International (реакція України)	https://www.care.org/our-work/where-we-work/ukraine/
49	Catholic Relief Service, Moldova and Ukraine	https://www.crs.org/where-we-work/europe/ukraine
<u>НУО з питань належного управління</u>		

50	Transparency Internation Україна	https://ti-ukraine.org/en/
51	BRDO (Офіс з впровадження ліпшого регулювання)	https://brdo.com.ua/
52	EasyBusiness	https://easybusiness.in.ua/en/
53	Razom проти корупції	https://www.rpk.org.ua/en/
	<u>НУО: Мережі місцевого самоврядування</u>	
54	Всеукраїнська асоціація центрів надання адміністративних послуг (Асоціація ЦНАП)	https://cnap.org.ua/
55	Всеукраїнська асоціація об'єднаних територіальних громад (Асоціація ОТГ)	https://www.en.hromady.org/
56	Всеукраїнська асоціація громад (ВАГ)	https://communities.org.ua/
	<u>Українські дослідницькі інститути та аналітичні центри</u>	
57	Національний університет біоресурсів і природокористування України (НУБіП), кафедра геодезії та картографії	https://nubip.edu.ua/yevsyukov-taras-oleksiyovych
58	Навчально-науковий інститут фізики та техніки НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», кафедра математичного моделювання та аналізу даних	https://mmda.ipt.kpi.ua/shelestov/
59	Науково-дослідний інститут геодезії та картографії	https://gki.com.ua/home
60	Центр досліджень продовольства та землекористування (KSE Агроцентр)	https://kse.ua/center-for-food-and-land-use-research-c4flure-main/
61	Інститут економічних досліджень та політичних консультацій	ier.com.ua
62	Інститут громадянського суспільства	https://www.csi.org.ua/
	Обласні державні військові адміністрації (ОДВ), Департаменти агропромислового розвитку	
63	Вінницька ОВА	https://www.vin.gov.ua/
64	Волинська ОВА	https://www.voladm.gov.ua/
65	Дніпропетровська ОВА	https://adm.dp.gov.ua/
66	Донецька ОВА	https://dn.gov.ua/
67	Житомирська ОВА	https://oda.zht.gov.ua/
68	Закарпатська ОВА	https://oda.carpathia.gov.ua/
69	Запорізька ОВА	https://www.zoda.gov.ua/
70	Івано-Франківська ОВА	https://www.if.gov.ua/
71	Київська ОВА	https://koda.gov.ua/
72	Кіровоградська ОВА	https://www.kr-admin.gov.ua/
73	Луганська ОВА	https://loga.gov.ua/
74	Львівська ОВА	https://loda.gov.ua/
75	Миколаївська ОВА	https://www.mk.gov.ua/
76	Одеська ОВА	https://oda.od.gov.ua/

77	Полтавська ОВА	https://www.adm-pl.gov.ua/
78	Рівненська ОВА	https://www.rv.gov.ua/
79	Сумська ОВА	https://sm.gov.ua/
80	Тернопільська ОВА	https://te.gov.ua/
81	Харківська ОВА	https://kharkivoda.gov.ua/
82	Херсонська ОВА	https://khoda.gov.ua/
83	Хмельницький ОВА	https://adm-km.gov.ua/
84	Черкаська ОВА	https://ck-oda.gov.ua/
85	Чернігівська ОВА	https://cg.gov.ua/
86	Чернівецька ОВА	https://bukoda.gov.ua/